

Sylabus přednášek č.1 až 3 z ING3

Legislativa v IG

Ing. Petr Polák

Praha únor 2015

OBSAH :

Kapitola první:	Rozdělení právního řádu České republiky ve vazbě na činnost zeměměřičů a úřadů resortu ČÚZK	str. 3
Kapitola druhá:	Výňatek z ústavy a listiny základních práv a svobod	str. 4
Kapitola třetí:	Výpis z Občanského zákoníku	str. 5
Kapitola čtvrtá:	Výňatek ze správního řádu	str. 14
Kapitola pátá:	Obecné právní, technické a obchodní podmínky zhotovení, využití a šíření zeměměřického díla pro správu a rozvoj území	str. 16
Kapitola šestá:	Oceňování zeměměřických výkonů	str. 17
Kapitola sedmá:	Stavební zákon v právním řádu České republiky	str. 19
Kapitola osmá:	Stavební zákon a jeho vztah k zeměměřictví a katastru nemovitostí	str. 19
Kapitola devátá:	Geometrická přesnost ve výstavbě	str. 29

Kapitola první

Rozdělení právního řádu České republiky ve vazbě na činnost zeměměřičů a úřadů resortu ČÚZK

Právo (jakož i povinnost) k věci nebo k osobě může právnická nebo fyzická osoba získat přímo na základě zákona, nebo na základě zákonem určené smlouvy nebo dohody svobodně sjednané s jinou právnickou nebo fyzickou osobou, nebo rozhodnutím správního úřadu, nebo na základě veřejnoprávní smlouvy se zákonem určeným správním úřadem, a v neposlední řadě na základě rozsudku, rozhodnutí nebo usnesení soudu.

Právní řád lze obecně rozdělit z mnoha hledisek. Pro zeměměřiče a jejich činnost je podstatné rozdělení práva na právo ústavní, soukromé a veřejné.

Ústavní právo je v právním řádu České republiky zakotveno zejména ústavou, listinou základních práv a svobod a soustavou ústavních zákonů. Ústava je zakládací listinou České republiky jako demokratického státu opírajícího se o tři základní pilíře, a to moc zákonodárnou, výkonnou a nezávislou moc soudní.

Soukromé právo je v právním řádu České republiky zastoupeno zejména občanským zákoníkem, a dalšími zákony, které upravují vzájemné vztahy mezi fyzickými osobami (občany) a právnickými osobami a upravují podmínky pro existenci a vznik práv a povinností mezi těmito osobami předepsanými smlouvami a dohodami.

Předmětem soukromého práva je úprava vztahů jedinců nebo skupin uskutečněné prostřednictvím právních jednání směřujících vůči jiným jedincům nebo skupinám uvedeným v zákonem určených smlouvách a dohodách. Typy smluv a dohod upravuje především občanský zákoník.

Subjekty (osobami) soukromého práva jsou zejména Česká republika, kraje, obce, podnikatelé, profesní komory, občanská sdružení, nadace, školy, veřejné výzkumné instituce, ostatní právnické osoby a občané. Každý z těchto subjektů vznikl (nebo zanikne) podle konkrétního zákona prostřednictvím zakládací nebo obdobné listiny nebo se narodil (či zemře či bude prohlášen za mrtvého) a je evidován v zákonem stanovené veřejné listině (s výjimkou České republiky), například obchodní rejstřík, živnostenský rejstřík, matrika apod.

Jsou-li předmětem smluv práva k věcem nemovitým, evidovaným v katastru nemovitostí (především pozemkům nebo dříve zapsaným budovám), nebo k bytům a nebytovým jednotkám, jedná se o věcná práva, a to především o vlastnictví, podílové spoluvlastnictví, společné jmění manželů a dalších práva uvedená v občanském zákoníku. Nový občanský zákoník účinný dnem 1. ledna 2014 upravuje i další věcná práva k nemovitostem. **Věcná práva** k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí, založená příslušnými smlouvami a akty orgánů veřejné moci **se zapisují do katastru nemovitostí** (až na typy uvedené v katastrálním zákonu k zápisu záznamem) **vkladem**.

Veřejné právo je v právním řádu České republiky zastoupeno zejména správním řádem, stavebním zákonem, zákonem o krajích, zákonem o obcích, soustavou zákonů o správě jednotlivých typů území a přirozených nebo umělých objektech na zemském povrchu (nebo pod ním) existujících (životní prostředí obecně, zemědělské pozemky, lesy, vodstvo, pozemní komunikace, dráhy, letiště, důlní díla, energetické rozvody, telekomunikace, vodovody, kanalizace apod.) a dalšími předpisy.

Předmětem veřejného práva je zákonné vymezení veřejných zájmů vůči právnickým nebo fyzickým osobám (občanům) prostřednictvím správních řízení a věcně příslušných rozhodnutí nebo jiných úkonů správních úřadů. Zeměměřičům nejznámějšími typy rozhodnutí nebo jiných úkonů správních úřadů jsou územní rozhodnutí, stavební povolení, dřívější kolaudační rozhodnutí, rozhodnutí ve vodoprávním řízení, rozhodnutí o odnětí ze zemědělského nebo lesního půdního fondu. Dále platí různé souhlasy správních úřadů, nejsou-li potřebná rozhodnutí, nebo rozhodnutí o povolení (nebo zamítnutí) vkladu do katastru nemovitostí, rozhodnutí o opravě chyby v katastru nemovitostí, opatření obecné povahy (například vydání územního nebo regulačního plánu). Správní řád účinný od ledna 2006 zavedl také nový institut veřejnoprávní smlouvy uzavřené mezi správním úřadem a právnickou nebo fyzickou osobou.

Subjekty veřejného práva jsou zejména správní úřady státu (ministerstva, úřady nebo pracoviště s celostátní nebo lokální působností), krajské úřady a obecní úřady vykonávající pravomoc kraje nebo obce, nebo působnost státu přenesenou na kraj nebo obec, ostatní orgány veřejné moci (soudy, státní zastupitelstva, exekutoři, apod.), dále státní podniky s přenesenou působností státu v oblasti správy lesů, vodstva, nebo státní instituce spravujících státní pozemní komunikace a dráhy. S těmito subjekty mohou právnické nebo fyzické osoby uzavřít smlouvy jenom veřejnoprávní, pokud to příslušný zákon umožní.

Věcná práva k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí, osvědčená příslušným rozhodnutím nebo souhlasem správního úřadu, nebo rozsudkem, rozhodnutím nebo usnesením soudu **se zapisují do katastru nemovitostí vkladem, nebo v zákonu (katastrálním) uvedeném případě záznamem.**

Přehled právních předpisů resortu zeměměřictví a katastru nemovitostí a souvisejících právních předpisů, které upravují a navazují na zeměměřické činnosti a ověřování vybraných výsledků zeměměřických činností uvádí internetový veřejný portál Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Texty předpisů lze snadno vyhledat na internetových adresách, postačí vesměs zadat číslo předpisu ze sbírky zákonů anebo název předpisu.

Kapitola druhá

Výňatek z ústavy a listiny základních práv a svobod

Výňatek z ústavy

Čl. 2 odst. 2.: Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

Čl. 2 odst. 3: Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Čl. 3: Součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základních práv a svobod.

Čl. 4: Základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci.

Hlava druhá - Moc zákonodárná: parlament - 200 členná poslanecká sněmovna a 81 členný senát

Hlava třetí - Moc výkonná: Prezident republiky, vláda (a jiné správní úřady zřízené zákonem a s působností stanové zákonem)

Hlava čtvrtá - Moc soudní: Ústavní soud, Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, vrchní, krajské a okresní soudy

Hlav pátá - Nejvyšší kontrolní úřad

Hlava šestá - Česká národní banka

Hlava sedmá - Územní samospráva

Výňatek z listiny základních práv a svobod

Čl. 2 odst. 2: Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích zákona, a to způsobem, který zákon stanoví.

Čl. 2 odst. 3: Každý může činit, co není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen činit, co mu zákon neukládá.

Čl. 4 odst. 1: Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

Čl. 4 odst. 2: Meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou základních práv a svobod upraveny pouze zákonem.

Čl. 4 odst. 3: Zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky.

Čl. 7 odst. 1: Nedohtknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.

Čl. 11 odst. 1: Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.

Čl. 11 odst. 3: Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.

Čl. 11 odst. 4: Vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné jen ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za úhradu.

Kapitola třetí

Výpis z Občanského zákoníku

HLAVA I PŘEDMĚT ÚPRAVY A JEJÍ ZÁKLADNÍ ZÁSADY

Díl 1

Soukromé právo

§ 1

(1) Ustanovení právního řádu upravující vzájemná práva a povinnosti osob vytvářejí ve svém souhrnu soukromé právo. Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného.

(2) Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.

§ 2

(1) Každé ustanovení soukromého práva lze vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem vůbec, se zásadami, na nichž spočívá tento zákon, jakož i s trvalým zřetelem k hodnotám, které se tím chrání. Rozejde-li se výklad jednotlivého ustanovení pouze podle jeho slov s tímto příkazem, musí mu ustoupit.

(2) Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu.

(3) Výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění.

§ 3

(1) Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.

(2) Soukromé právo spočívá zejména na zásadách, že

a) každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí, b) rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany,

c) nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo pro závislost svého postavení utrpět nedůvodnou újmu; nikdo však také nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých,

d) daný slib zavazuje a smlouvy mají být splněny,

e) vlastnické právo je chráněno zákonem a jen zákon může stanovit, jak vlastnické právo vzniká a zaniká,

a

f) nikomu nelze odeprít, co mu po právu náleží.

(3) Soukromé právo vyvěrá také z dalších obecně uznaných zásad spravedlnosti a práva.

§ 5

(1) Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži.

(2) Proti vůli dotčené strany nelze zpochybnit povahu nebo platnost právního jednání jen proto, že jednal ten, kdo nemá ke své činnosti potřebné oprávnění, nebo komu je činnost zakázána.

HLAVA IV VĚCI A JEJICH ROZDĚLENÍ

Díl 1

Všeobecná ustanovení

§ 489

Věc v právním smyslu (dále jen "věc") je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.

§ 490

Věc určená k obecnému užívání je veřejný statek.

§ 491

(1) Plod je to, co věc pravidelně poskytuje ze své přirozené povahy, jak je dáno jejím obvyklým účelovým určením a přiměřeně k němu, ať s přičiněním člověka nebo bez něho.

(2) Užitky jsou to, co věc pravidelně poskytuje ze své právní povahy.

§ 492

(1) Hodnota věci, lze-li ji vyjádřit v penězích, je její cena. Cena věci se určí jako cena obvyklá, ledaže je něco jiného ujednáno nebo stanoveno zákonem.

(2) Mimořádná cena věci se stanoví, má-li se její hodnota nahradit, s přihlédnutím ke zvláštním poměrům nebo ke zvláštní oblibě vyvolané náhodnými vlastnostmi věci.

§ 493

Lidské tělo ani jeho části, třebaže byly od těla odděleny, nejsou věci.

§ 494

Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

§ 495

Souhrn všeho, co osobě patří, tvoří její majetek. Jmění osoby tvoří souhrn jejího majetku a jejích dluhů.

Díl 2

Rozdělení věcí

§ 496

Věci hmotné a nehmotné

(1) Hmotná věc je ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu.

(2) Nehmotné věci jsou práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty.

§ 497

Ovladatelné přírodní síly

Na ovladatelné přírodní síly, se kterými se obchoduje, se použijí přiměřeně ustanovení o věcech hmotných.

§ 498

Nemovitě a movitě věci

(1) Nemovitě věci jsou pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovitě věci prohlásí zákon. Stanoví-li jiný právní předpis, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá.

(2) Veškeré další věci, ať je jejich podstata hmotná nebo nehmotná, jsou movitě.

Díl 3

Součást věci a příslušenství věci

Součást věci

§ 505

Součást věci je vše, co k ní podle její povahy náleží a co nemůže být od věci odděleno, aniž se tím věc znehodnotí.

§ 506

(1) Součástí pozemku je prostor nad povrchem i pod povrchem, stavby zřízené na pozemku a jiná zařízení (dále jen "stavba") s výjimkou staveb dočasných, včetně toho, co je zapuštěno v pozemku nebo upevněno ve zdech.

(2) Není-li podzemní stavba nemovitou věcí, je součástí pozemku, i když zasahuje pod jiný pozemek.

§ 507

Součástí pozemku je rostlinstvo na něm vzešlé.

§ 508

(1) Stroj nebo jiné upevněné zařízení (dále jen "stroj") není součástí nemovité věci zapsané do veřejného seznamu, byla-li se souhlasem jejího vlastníka zapsána do téhož seznamu výhrada, že stroj jeho vlastnictvím není. Výhrada bude vymazána, prokáže-li vlastník nemovité věci nebo jiná osoba oprávněná k tomu podle zápisu ve veřejném seznamu, že se vlastník nemovité věci stal vlastníkem stroje.

(2) Má-li být takovým strojem nahrazen stroj, který je součástí nemovité věci, lze výhradu do veřejného seznamu zapsat, pokud proti tomu osoba zapsaná ve výhodnějším pořadí nevznesse odpor. Právo odporu však nemá osoba, jejíž právo nemůže být zápisem výhrady zkráceno, ani osoba, jejíž pohledávka byla již splněna; za tím účelem může být splněna i pohledávka dosud nedospělá.

§ 509

Inženýrské sítě, zejména vodovody, kanalizace nebo energetické či jiné vedení, nejsou součástí pozemku. Má se za to, že součástí inženýrských sítí jsou i stavby a technická zařízení, která s nimi provozně souvisí.

Příslušenství věci

§ 510

(1) Příslušenství věci je vedlejší věc vlastníka u věci hlavní, je-li účelem vedlejší věci, aby se jí trvale užívalo společně s hlavní věcí v rámci jejich hospodářského určení. Byla-li vedlejší věc od hlavní věci přechodně odloučena, nepřestává být příslušenstvím.

(2) Má se za to, že se právní jednání a práva i povinnosti týkající se hlavní věci, týkají i jejího příslušenství.

§ 511

Jsou-li pochybnosti, zda je něco příslušenstvím věci, posoudí se případ podle zvyklostí.

§ 512

Je-li stavba součástí pozemku, jsou vedlejší věci vlastníka u stavby příslušenstvím pozemku, je-li jejich účelem, aby se jich se stavbou nebo pozemkem v rámci jejich hospodářského účelu trvale užívalo.

§ 513

Příslušenstvím pohledávky jsou úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním.

HLAVA V PRÁVNÍ SKUTEČNOSTI

Díl 1

Právní jednání

Oddíl 1

Všeobecná ustanovení

§ 545

Právní jednání vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, jakož i právní následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran.

§ 546

Právně lze jednat konáním nebo opomenutím; může se tak stát výslovně nebo jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnost o tom, co jednáající osoba chtěla projevit.

§ 547

Právní jednání musí obsahem a účelem odpovídat dobrým mravům i zákonu.

Podmínka

§ 548

(1) Vznik, změnu nebo zánik práv lze vázat na splnění podmínky. Je-li zánik práva nebo povinnosti vázán na nemožnou podmínku, nepřihlíží se k ní.

(2) Podmínka je odkládací, závisí-li na jejím splnění, zda právní následky jednání nastanou. Podmínka je rozvazovací, závisí-li na jejím splnění, zda právní následky již nastalé pominou.

(3) Neplýne-li z právního jednání nebo jeho povahy něco jiného, má se za to, že podmínka je odkládací.

§ 549

(1) K splnění podmínky se nepřihlíží, způsobí-li její splnění záměrně osoba, která není oprávněna tak učinit a které je splnění podmínky na prospěch.

(2) Zmaří-li záměrně, aniž je k tomu oprávněna, splnění podmínky strana, které je nesplnění podmínky na prospěch, považuje se podmínka za splněnou.

Doložení času

§ 550

Je-li k účinnosti právního jednání určena počáteční doba, použijí se § 548 a 549 o odkládací podmínce. Omezí-li se účinnost právního jednání konečnou dobou, použijí se § 548 a 549 o rozvazovací podmínce.

Zdánlivé právní jednání

§ 551

O právní jednání nejde, chybí-li vůle jednáající osoby.

§ 552

O právní jednání nejde, nebyla-li zjevně projevena vážná vůle.

§ 553

(1) O právní jednání nejde, nelze-li pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit jeho obsah ani výkladem.

(2) Byl-li projev vůle mezi stranami dodatečně vyjasněn, nepřihlíží se k jeho vadě a hledí se, jako by tu bylo právní jednání od počátku.

§ 554

K zdánlivému právnímu jednání se nepřihlíží.

Oddíl 2
Výklad právních jednání
§ 555

(1) Právní jednání se posuzuje podle svého obsahu.

(2) Má-li být určitým právním jednáním zastřeno jiné právní jednání, posoudí se podle jeho pravé povahy.

§ 556

(1) Co je vyjádřeno slovy nebo jinak, vyloží se podle úmyslu jednajícího, byl-li takový úmysl druhé straně znám, anebo musela-li o něm vědět. Nelze-li zjistit úmysl jednajícího, přisuzuje se projevu vůle význam, jaký by mu zpravidla přikládala osoba v postavení toho, jemuž je projev vůle určen.

(2) Při výkladu projevu vůle se přihlíží k praxi zavedené mezi stranami v právním styku, k tomu, co právnímu jednání předcházelo, i k tomu, jak strany následně daly najevo, jaký obsah a význam právnímu jednání přikládají.

§ 557

Připouští-li použitý výraz různý výklad, vyloží se v pochybnostech k tíži toho, kdo výrazu použil jako první.

§ 558

(1) V právním styku s podnikatelem se výrazu připouštějícímu různý výklad přisoudí význam, jaký má v takovém styku pravidelně. Není-li však druhá strana podnikatelem, musí ten, kdo se toho dovolává, prokázat, že druhé straně musel být takový význam znám.

(2) V právním styku podnikatelů se přihlíží k obchodním zvyklostem zachovávaným obecně, anebo v daném odvětví, ledaže to vyloučí ujednání stran nebo zákon. Není-li jiné ujednání, platí, že obchodní zvyklost má přednost před ustanovením zákona, jež nemá donucující účinky, jinak se může podnikatel zvyklosti dovolat, prokáže-li, že druhá strana určitou zvyklost musela znát a s postupem podle ní byla srozuměna.

ČÁST TŘETÍ
ABSOLUTNÍ MAJETKOVÁ PRÁVA

HLAVA I
VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

§ 976

Absolutní majetková práva působí vůči každému, nestanoví-li něco jiného zákon.

§ 977

Jen zákon stanoví, která práva k majetku jsou absolutní.

§ 978

Od ustanovení této části se lze odchýlit ujednáním s účinky vůči třetím osobám, jen připouští-li to zákon.

HLAVA II
VĚCNÁ PRÁVA

Díl 1
Obecná ustanovení

§ 979

Ustanovení této hlavy se použijí na věci hmotné i nehmotné, na práva však jen potud, připouští-li to jejich povaha a neplyne-li ze zákona něco jiného.

§ 980

(1) Je-li do veřejného seznamu zapsáno právo k věci, neomlouvá nikoho neznalost zapsaného údaje. Stanoví-li to právní předpis, zapíše se do veřejného seznamu kromě věcného práva i právo užívání nebo požívání, jakož i omezení rozsahu nebo způsobu užívání nebo požívání věci spoluvlastníky.

(2) Je-li právo k věci zapsáno do veřejného seznamu, má se za to, že bylo zapsáno v souladu se skutečným právním stavem. Bylo-li právo k věci z veřejného seznamu vymazáno, má se za to, že neexistuje.

§ 981

Je-li do veřejného seznamu zapsáno věcné právo k cizí věci, má přednost před věcným právem, které není z veřejného seznamu zjevné.

§ 982

(1) Pro pořadí věcných práv k cizí věci rozhoduje doba podání návrhu na zápis práva. Práva zapsaná na základě návrhů podaných v téže době mají stejné pořadí.

(2) Zřizuje-li vlastník věcné právo k vlastní věci, může před tímto právem vyhradit a do veřejného seznamu zapsat přednostní pořadí pro jiné právo; má-li být výhrada do veřejného seznamu zapsána až po zřízení

věcného práva, vyžaduje se souhlas osoby, jejíž právo má být dotčeno. K zápisu práva, pro něž bylo vyhrazeno lepší pořadí, se nevyžaduje souhlas osoby, jejíž právo je výhradou omezeno, ledaže má být právo, jemuž svědčí výhrada lepšího pořadí, zapsáno do veřejného seznamu v širším rozsahu, než jak to z výhrady vyplývá.

§ 983

(1) Je-li ve veřejném seznamu zapsáno přednostní právo ke zřízení věcného práva jiné osobě a nebyl-li do jednoho roku od zápisu podán návrh na zápis práva, kterého se přednostní právo týká, může se vlastník domoci výmazu přednostního práva. Prokáže-li ten, kdo má přednostní právo, že před uplynutím lhůty podal žalobu na převod nebo jiné zřízení věcného práva, počne lhůta běžet od skončení soudního řízení; při zamítnutí žaloby však bude přednostní právo vymazáno na žádost vlastníka k okamžiku právní moci rozhodnutí.

(2) Je-li ve veřejném seznamu zapsáno přednostní právo jako podmíněné nebo s doložením času, počne lhůta podle odstavce 1 běžet dnem, kdy se přednostní právo stane vymahatelným.

§ 984

(1) Není-li stav zapsaný ve veřejném seznamu v souladu se skutečným právním stavem, svědčí zapsaný stav ve prospěch osoby, která nabyla věcné právo za úplatu v dobré víře od osoby k tomu oprávněné podle zapsaného stavu. Dobrá víra se posuzuje k době, kdy k právnímu jednání došlo; vzniká-li však věcné právo až zápisem do veřejného seznamu, pak k době podání návrhu na zápis.

(2) Pro nezbytnou cestu, výměnek a pro věcné právo vznikající ze zákona bez zřetele na stav zápisů ve veřejném seznamu se věta první odstavce 1 nepoužije.

§ 985

Není-li stav zapsaný ve veřejném seznamu v souladu se skutečným právním stavem, může se osoba, jejíž věcné právo je dotčeno, domáhat odstranění nesouladu; prokáže-li, že své právo uplatnila, zapíše se to na její žádost do veřejného seznamu. Rozhodnutí vydané o jejím věcném právu působí vůči každému, jehož právo bylo zapsáno do veřejného seznamu poté, co dotčená osoba o zápis požádala.

§ 986

(1) Kdo tvrdí, že je ve svém právu dotčen zápisem provedeným do veřejného seznamu bez právního důvodu ve prospěch jiného, může se domáhat výmazu takového zápisu a žádat, aby to bylo ve veřejném seznamu poznamenáno. Orgán, který veřejný seznam vede, vymaže poznámku spornosti zápisu, nedoloží-li žadatel ani do dvou měsíců od doručení žádosti, že své právo uplatnil u soudu.

(2) Požádal-li žadatel o poznamenání spornosti zápisu do jednoho měsíce ode dne, kdy se o zápisu dozvěděl, působí jeho právo vůči každému, komu popíraný zápis svědčí nebo kdo na jeho základě dosáhl dalšího zápisu; po uplynutí této lhůty však jen vůči tomu, kdo dosáhl zápisu, aniž byl v dobré víře.

(3) Nebyl-li žadatel o zápisu cizího práva řádně vyrozuměn, prodlužuje se lhůta podle odstavce 2 na tři roky; lhůta počne běžet ode dne, kdy byl popíraný zápis proveden.

Díl 2

Držba

§ 987

Držitelem je ten, kdo vykonává právo pro sebe.

§ 988

(1) Držet lze právo, které lze právním jednáním převést na jiného a které připouští trvalý nebo opakovaný výkon.

(2) Osobní právo není předmětem držby ani vydržení. Kdo však vykonává osobní právo poctivě, je oprávněn své domnělé právo vykonávat a hájit.

§ 989

(1) Vlastnické právo drží ten, kdo se věci ujal, aby ji měl jako vlastník.

(2) Jiné právo drží ten, kdo je počal vykonávat jako osoba, jíž takové právo podle zákona náleží, a komu jiné osoby ve shodě s ním plní.

Nabytí držby

§ 990

(1) Držbu lze nabýt bezprostředně tím, že se jí držitel ujme svou mocí. Bezprostředně se držba nabývá v rozsahu, v jakém se jí držitel skutečně ujal.

(2) Držbu lze nabýt odvozeně tím, že dosavadní držitel převede svou držbu na nového držitele, nebo tím, že se nový držitel ujme držby jako právní nástupce dosavadního držitele. Odvozeně se nabývá držba v rozsahu, v jakém ji měl dosavadní držitel a v jakém ji na nového držitele převedl.

§ 991

Řádná držba

Držba je řádná, pokud se zakládá na platném právním důvodu. Kdo se ujme držby bezprostředně, aniž ruší cizí držbu, nebo kdo se ujme držby z vůle předchozího držitele nebo na základě výroku orgánu veřejné moci, je řádným držitelem.

Poctivá držba

§ 992

(1) Kdo má z přesvědčivého důvodu za to, že mu náleží právo, které vykonává, je poctivý držitel. Nepoctivě drží ten, kdo ví nebo komu musí být z okolností zjevné, že vykonává právo, které mu nenáleží.

(2) Nepoctivost zástupce při nabytí držby nebo při jejím výkonu zástupcem činí držbu nepoctivou. To neplatí, pokud zastoupený zvláštním příkazem daným se zřetelem k této držbě zástupci nařídil, aby se držby ujal nebo aby ji vykonával.

(3) Poctivému držiteli náleží stejná práva jako držiteli řádnému.

§ 993

Pravá držba

Neprokáže-li se, že se někdo vetřel v držbu svémocně nebo že se v ni vloudil potajmu nebo lstí, anebo že někdo usiluje proměnit v trvalé právo to, co mu bylo povoleno jen výprosou, jde o pravou držbu.

§ 994

Má se za to, že držba je řádná, poctivá a pravá.

§ 995

Bylo-li vyhověno žalobě napadající držbu nebo její poctivost, považuje se poctivý držitel za nepoctivého nejpozději od okamžiku, kdy mu byla doručena žaloba. Náhoda, která by věc u vlastníka nebyla stihla, však jde k tíži držitele, jen když spor svévolně zdržel.

Držba vlastnického práva

§ 996

(1) Poctivý držitel smí v mezích právního řádu věc držet a užívat ji, ba ji i zničit nebo s ní i jinak nakládat, a není z toho nikomu odpovědný.

(2) Poctivému držiteli náleží všechny plody věci, jakmile se oddělí. Jeho jsou také všechny již vybrané užítky, které za držby dospěly.

§ 997

(1) Poctivému držiteli se hradí nutné náklady, jichž bylo pro trvalý zachování podstaty věci potřeba, jakož i náklady vynaložené účelně a zvyšující užitečnost věci nebo její hodnotu. Náhrada náleží do výše přítomné hodnoty, pokud ta nepřevyšuje náklady skutečné.

(2) Obvyklé udržovací náklady se nehradí.

§ 998

Z nákladů učiněných poctivým držitelem ze záliby nebo pro okrasu se hradí jen tolik, o kolik se zvýšila obvyklá cena věci; dřívější držitel však může k svému prospěchu odstranit vše, co lze od věci oddělit bez zhoršení její podstaty.

§ 999

Ani poctivý držitel se nemůže domáhat, aby mu byla nahrazena cena, za kterou na sebe věc převedl.

§ 1000

Nepoctivý držitel vydá veškerý užitek, kterého držbou nabyl, a nahradí ten, který by získala zkrácená osoba, jakož i všechnu škodu, která vzešla z jeho držby.

§ 1001

Vynaloží-li nepoctivý držitel nutné náklady, jichž bylo potřeba pro zachování podstaty věci, náleží mu jejich náhrada. Pokud jde o ostatní náklady, použijí se obdobně ustanovení o nepřikázaném jednateli.

§ 1002

Držba jiných práv

Pro držitele jiných práv platí § 996 až 1001 přiměřeně.

Ochrana držby

§ 1003

Držbu není nikdo oprávněn svémocně rušit. Kdo byl v držbě rušen, může se domáhat, aby se rušitel rušení zdržel a vše uvedl v předešlý stav.

§ 1004

(1) Je-li držitel prováděním stavby ohrožen v držbě nemovité věci nebo může-li se pro to důvodně obávat následků uvedených v § 1013 a nezajistí-li se proti němu stavebník cestou práva, může se ohrožený držitel domáhat zákazu provádění stavby. Zákazu se držitel domáhat nemůže, jestliže ve správním řízení, jehož byl účastníkem, neuplatnil své námitky k žádosti o povolení takové stavby, ač tak učinit mohl.

(2) Dokud není o záležitosti rozhodnuto, může soud zakázat, aby se stavba prováděla. Hrozí-li však přímé nebezpečí, nebo dá-li žalovaný přiměřenou jistotu, že věc uvede v předešlý stav a nahradí škodu, ale žalobce jistotu za následky svého zákazu nedá, soud nezakáže, aby se zatím v provádění stavby pokračovalo, ledaže zákaz odůvodňují okolnosti případu.

§ 1005

Pro případ odstraňování stavby platí § 1004 obdobně.

Uchování držby

§ 1006

Držitel se smí svémocněmu rušení vzepřít a věci, jež mu byla odňata, při rušebním činu znovu zmocnit, nepřekročí-li přitom meze nutné obrany.

§ 1007

(1) Byl-li držitel z držby vypuzen, může se na vypuditeli domáhat, aby se zdržel dalšího vypuzení a obnovil původní stav. Proti žalobě na ochranu držby lze namítnout, že žalobce získal proti žalovanému nepravou držbu nebo že ho z držby vypudil.

(2) Vypuzení z držby práv nastane, když druhá strana odepře plnit, co dosud plnila, když někdo zabrání výkonu práva, nebo již nedbá povinností zdržet se nějakého konání.

Předmět a obsah vlastnického práva

§ 1011

Vše, co někomu patří, všechny jeho věci hmotné i nehmotné, je jeho vlastnictvím.

§ 1012

Vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit. Vlastníku se zakazuje nad míru přiměřenou poměrům závažně rušit práva jiných osob, jakož i vykonávat takové činy, jejichž hlavním účelem je jiné osoby obtěžovat nebo poškodit.

Rozhrady

§ 1024

(1) Má se za to, že ploty, zdi, meze, strouhy a jiné podobné přirozené nebo umělé rozhrady mezi sousedními pozemky jsou společné.

(2) Společnou zeď může každý užívat na své straně až do poloviny její tloušťky a zřít v ní výklenky tam, kde na druhé straně nejsou. Nesmí však učinit nic, co zeď ohrozí nebo co sousedovi překáží v užívání jeho části.

§ 1025

Kde jsou rozhrady dvojité nebo kde je vlastnictví rozděleno, udržuje každý svým nákladem, co je jeho.

§ 1026

Vlastník není povinen znovu postavit rozpadlou zeď, plot nebo obnovit jinou rozhradu, musí ji však udržovat v dobrém stavu, hrozí-li následkem jejího poškození sousedovi škoda. Dojde-li však k takovému narušení rozhrady, že hrozí, že se hranice mezi pozemky stane neznatelná, má každý soused právo požadovat opravu nebo obnovení rozhrady.

§ 1027

Na návrh souseda a po zjištění stanoviska stavebního úřadu může soud uložit vlastníkovu povinnost pozemek oplotit, je-li to potřebné k zajištění nerušeného výkonu sousedova vlastnického práva a nebrání-li to účelnému užívání dalších pozemků.

§ 1028

Jsou-li hranice mezi pozemky neznatelné nebo pochybné, má každý soused právo požadovat, aby je soud určil podle poslední pokojné držby. Nelze-li ji zjistit, určí soud hranici podle slušného uvážení.

Nezbytná cesta

§ 1029

(1) Vlastník nemovité věci, na níž nelze řádně hospodařit či jinak ji řádně užívat proto, že není dostatečně spojena s veřejnou cestou, může žádat, aby mu soused za náhradu povolil nezbytnou cestu přes svůj pozemek.

(2) Nezbytnou cestu může soud povolit v rozsahu, který odpovídá potřebě vlastníka nemovité věci řádně ji užívat s náklady co nejmenšími, a to i jako služebnost. Zároveň musí být dbáno, aby soused byl zřízením nebo užíváním nezbytné cesty co nejméně obtěžován a jeho pozemek co nejméně zasažen. To musí být zvláště zvaženo, má-li se žadateli povolit zřízení nové cesty.

§ 1030

(1) Za nezbytnou cestu náleží úplata a odčinění újmy, není-li již kryto úplatou. Povolí-li se spoluužívání cizí soukromé cesty, zahrne úplata i zvýšené náklady na její údržbu.

(2) Vlastník nemovité věci, v jehož prospěch byla nezbytná cesta povolena, poskytne jistotu přiměřenou případné škodě způsobené na dotčeném pozemku; to neplatí, je-li zjevné, že patrná škoda na dotčeném pozemku nevznikne.

(3) Plnění podle odstavců 1 a 2 náleží především vlastníku pozemku dotčeného povolením nezbytné cesty, má-li však jím být dotčeno též věcné právo další osoby k dotčenému pozemku, poskytnou se tato plnění v přiměřeném rozsahu i jí. Další osobě, již bylo k dotčené nemovité věci zřízeno jiné právo, náleží náhrada za utrpěnou újmu proti vlastníku dotčeného pozemku; k tomu musí být přihlédnuto při stanovení úplaty podle odstavce 1.

§ 1031

Bylo-li povoleno zřídit na dotčeném pozemku nezbytnou cestu jako umělou, zřídí a udržuje ji ten, v jehož prospěch byla povolena.

Vyvlastnění a omezení vlastnického práva

§ 1037

Ve stavu nouze nebo v naléhavém veřejném zájmu lze na nezbytnou dobu a v nezbytné míře použít vlastnickou věc, pokud účelu nelze dosáhnout jinak.

§ 1038

Ve veřejném zájmu, který nelze uspokojit jinak, a jen na základě zákona lze vlastnické právo omezit nebo věc vyvlastnit.

§ 1039

(1) Za omezení vlastnického práva nebo vyvlastnění věci náleží vlastníku plná náhrada odpovídající míře, v jaké byl jeho majetek těmito opatřeními dotčen.

(2) Náhrada se poskytuje v penězích. Lze ji však poskytnout i jiným způsobem, pokud si to strany ujednají.

Ochrana vlastnického práva

§ 1040

(1) Kdo věc neprávem zadržuje, může být vlastníkem žalován, aby ji vydal.

(2) Žalovat o vydání věci nemůže ten, kdo věc svým jménem nabyvateli zcizil, aniž byl jejím vlastníkem, a teprve poté k ní vlastnické právo nabyt; nabytím vlastnického práva zcizitelem se nabyvatel stává vlastníkem věci.

§ 1041

(1) Kdo se domáhá, aby mu věc byla vydána, musí ji popsat takovými znaky, kterými se rozeznává od jiných věcí téhož druhu.

(2) Vydání movité věci, kterou nelze rozeznat podle odstavce 1, zejména jedná-li se o peníze nebo o cenné papíry na doručitele smíšené s jinými věcmi téhož druhu, se lze domáhat, jen lze-li z okolností seznat vlastnické právo osoby, jež právo uplatňuje, a nedostatek dobré víry osoby, na níž je požadováno vydání věci.

§ 1042

Vlastník se může domáhat ochrany proti každému, kdo neprávem do jeho vlastnického práva zasahuje nebo je ruší jinak než tím, že mu věc zadržuje.

Pododdíl 5

Vydržení Řádné vydržení

§ 1089

(1) Drží-li poctivý držitel vlastnické právo po určenou dobu, vydrží je a nabude věc do vlastnictví.

(2) Nepoctivost předchůdce nebrání poctivému nástupci, aby počal vydržení dnem, kdy nabyt držby.

§ 1090

(1) K vydržení se vyžaduje pravost držby a aby se držba zakládala na právním důvodu, který by postačil ke vzniku vlastnického práva, pokud by náleželo převodci nebo kdyby bylo zřízeno oprávněnou osobou.

(2) Nabyli-li zůstavitel nepravou držbu, nemůže vlastnické právo vydržet ani jeho dědic, i kdyby držel poctivě. To platí obdobně i pro všeobecného právního nástupce právnické osoby.

§ 1091

(1) K vydržení vlastnického práva k movité věci je potřebná nepřerušená držba trvající tři roky.

(2) K vydržení vlastnického práva k nemovité věci je potřebná nepřerušená držba trvající deset let.

§ 1092

Do vydržecí doby se ve prospěch vydržitele započte i doba řádné a poctivé držby jeho předchůdce.

§ 1093

Držba se přeruší, nevykonával-li ji držitel v průběhu vydržecí doby déle než jeden rok.

§ 1094

Vyžaduje-li se, aby osoba měla zákonného zástupce nebo opatrovníka, počne vydržecí doba běžet ohledně práva proti ní až ode dne, kdy zákonného zástupce nebo opatrovníka získá. Již započatá doba běží dále, avšak neskončí dříve, než uplyne jeden rok po odpadnutí překážky.

§ 1095

Mimořádné vydržení

Uplyne-li doba dvojnásobně dlouhá, než jaké by bylo jinak zapotřebí, vydrží držitel vlastnické právo, i když neprokáže právní důvod, na kterém se jeho držba zakládá. To neplatí, pokud se mu prokáže nepoctivý úmysl.

§ 1096

Započtení vydržecí doby

(1) Nabyli-li někdo poctivě držbu od poctivého držitele, jehož držba se zakládá na právním důvodu, který by postačil ke vzniku vlastnického práva (§ 1090 odst. 1), započítává se mu vydržecí doba jeho předchůdce.

(2) Při mimořádném vydržení se nástupci započte vydržecí doba poctivého předchůdce bez dalšího.

§ 1097

Zákaz vydržení

Vydržet vlastnické právo nemůže zákonný zástupce proti zastoupenému, ani zastoupený proti svému zákonnému zástupci. To platí obdobně i pro opatrovníka a opatrovnice a pro poručníka a poručenice.

§ 1098

Zastavení vydržecí doby

Mezi manžely nepočne vydržecí doba běžet ani neběží, dokud manželství trvá. To platí obdobně i pro osoby žijící ve společné domácnosti, zákonného zástupce a zastoupeného, opatrovníka a opatrovnice i pro poručníka a poručenice.

Pododíl 6

Převod vlastnického práva

§ 1099

Vlastnické právo k věci určené jednotlivě se převádí už samotnou smlouvou k okamžiku její účinnosti, ledaže je jinak ujednáno nebo stanoveno zákonem.

§ 1100

(1) Převede-li strana postupně uzavřenými smlouvami různým osobám vlastnické právo k věci nezapsané ve veřejném seznamu, nabývá vlastnické právo osoba, které převodce vydal věc nejdříve. Není-li nikdo takový, nabývá vlastnické právo osoba, s níž byla uzavřena smlouva, která nabyla účinnosti jako první.

(2) Převede-li strana vlastnické právo k věci zapsané ve veřejném seznamu postupně několika osobám, stane se vlastníkem osoba, která je v dobré víře a jejíž vlastnické právo bylo do veřejného seznamu zapsáno jako první, a to i v případě, že její právo vzniklo později.

§ 1105

Převod vlastnického práva k nemovité věci

Převede-li se vlastnické právo k nemovité věci zapsané ve veřejném seznamu, nabývá se věc do vlastnictví zápisem do takového seznamu.

Společná ustanovení o převodu vlastnického práva

§ 1106

Kdo nabude vlastnické právo, nabude také práva a povinnosti s věcí spojená.

§ 1107

(1) Kdo nabude vlastnické právo, přejímá také závady vážnoucí na věci, které jsou zapsány ve veřejném seznamu; jiné závady přejímá, měl-li a mohl-li je z okolností zjistit nebo bylo-li to ujednáno, anebo stanoví-li tak zákon.

(2) Závady, které nepředjdou, zanikají.

Ustanovení § 1106 a 1107 platí obdobně také při nabytí vlastnického práva jinak než převodem.

Kapitola čtvrtá

Výňatek ze správního řádu

§ 1 odst. 1: Tento zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávních celků, jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy (dále jen „správní orgán“).

§ 1 odst. 2: Tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup.

§ 1 odst. 3: Tento zákon se nevztahuje na právní jednání prováděná správními orgány a na vztahy mezi orgány téhož územního samosprávného celku při výkonu samostatné působnosti.

§ 4 odst. 1: Veřejná správa je službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc.

§ 4 odst. 2: Správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné.

§ 4 odst. 3: Správní orgán s dostatečným předstihem uvědomí dotčené osoby o úkonu, který učiní, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu.

§ 4 odst. 4: Správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy.

§ 5: Pokud to povaha projednávané věci umožňuje, pokusí se správní orgán o smírné odstranění rozporů, které brání řádnému projednání a rozhodnutí dané věci.

§ 6 odst. 1: Správní orgán vyřizuje věci bez zbytečných průtahů. Nečiní-li správní orgán úkony v zákonem stanovené lhůtě nebo ve lhůtě přiměřené, není-li zákonná lhůta stanovena, použije se ke zjednání nápravy ustanovení o ochraně před nečinností.

§ 6 odst. 2: Správní orgán postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a dotčené osoby co možná nejméně zatěžuje. Podklady od dotčené osoby vyžaduje jen tehdy, stanoví-li tak právní předpis. Lze-li však potřebné údaje získat z úřední evidence, kterou správní orgán sám vede, a pokud o to dotčená osoba požádá, je povinen jejich obstarání zajistit. Při opatřování údajů podle tohoto ustanovení má správní orgán vůči třetím osobám, jichž se tyto údaje mohou týkat, stejné postavení jako dotčená osoba, na jejíž požádání údaje opatřuje.

§ 7 odst. 1: Dotčené osoby mají při uplatňování svých procesních práv rovné postavení. Správní orgán postupuje vůči dotčeným osobám nestranně a vyžaduje od všech dotčených osob plnění jejich procesních povinností rovnou měrou.

§ 7 odst. 2: Tam, kde by rovnost dotčených osob mohla být ohrožena, správní orgán učiní opatření potřebná k jejímu zajištění.

§ 8 odst. 1: Správní orgány dbají vzájemného souladu všech postupů, které probíhají současně a souvisejí s týmiž právy nebo povinnostmi dotčené osoby. Na to, že současně probíhá více takových postupů u různých správních orgánů nebo u jiných orgánů veřejné moci, je dotčená osoba povinna správní orgány bezodkladně upozornit.

§ 7 odst. 2: Správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy.

§ 9: Správní řízení je postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva, anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má nebo nemá.

§ 10 Věcná příslušnost: Správní orgány jsou věcně příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona.

§ 27 odst. 1: Účastníky řízení (dále jen „účastník“) jsou

- a) v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, ne které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu,
- b) v řízení z moci úřední dotčené osoby, jímž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají nebo nemají.

§ 27 odst. 2: Účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.

§ 27 odst. 3: Účastníky jsou rovněž osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, mají postavení účastníků podle odstavce 2, ledaže jim má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají; v tom případě mají postavení jednotlivých účastníků.

§ 36 odst. 1: Nestanoví-li zákon jinak, jsou účastníci oprávněni navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí; správní orgán může usnesením prohlásit, dokdy mohou účastníci činit své návrhy.

§ 36 odst. 2: Účastníci mají právo vyjádřit v řízení své stanovisko. Pokud o to požádají, poskytne jim správní orgán informace o řízení, nestanoví-li zákon jinak.

§ 36 odst. 3: Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.

§ 36 odst. 4: Účastník má při jednání se správním orgánem právo na konzultace s osobou, která mu podle občanského zákoníku může jako podpůrce napomáhat při rozhodování; je-li takových osob více, zvolí si účastník jednu z nich. Namítne-li v průběhu řízení podpůrce účastníka vlastním jménem neplatnost právního jednání učiněného podporovaným účastníkem, správní orgán k této námitce v řízení přihlédne.

§ 37: Ustanovení upravuje náležitosti podání.

§ 38: Ustanovení upravuje pravidla pro nahlížení do spisu.

§ 40: Ustanovení upravuje pravidla pro počítání času.

§ 51 až § 56: Ustanovení upravují formy dokazování - listinou, ohledáním, znaleckým posudkem.

Předběžná otázka § 57 odst. 1: písm. a) může dát podnět k zahájení řízení před příslušným správním orgánem nebo jiným orgánem veřejné moci; v případech stanovených zákonem je správní orgán povinen takový podnět dát, nebo

písm. b) může vyzvat účastníka, popřípadě jinou osobu, aby podala žádost o zahájení řízení před příslušným správním orgánem nebo jiným orgánem veřejné moci ve lhůtě, kterou správní orgán určí, nebo

písm. c) si o ní může učinit úsudek; správní orgán si však nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu.

§ 67 odst. 1: Rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách.

Náležitosti rozhodnutí § 68 odst. 1: Rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.

§ 68 odst. 2: Ve výrokové části se uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení podle nichž bylo rozhodováno a označení účastníků podle § 27 odst. 1. Účastníci, kteří jsou fyzickými osobami, se označují údaji umožňujícími jejich identifikaci, účastníci, kteří jsou právnickými osobami se označují názvem a sídlem. Ve výrokové části se uvede lhůta ke splnění ukládaných povinností, popřípadě též jiné údaje potřebné k jejímu řádnému splnění a výrok o

§ 68 odst. 3: V odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

§ 68 odst. 4: Odůvodnění rozhodnutí není třeba, jestliže správní orgán prvního stupně všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví.

§ 68 odst. 5: V poučení uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je tak možno učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává.

§ 68 odst. 6: Pokud odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost v poučení uvedena.

§ 71: V tomto ustanovení se uvádí lhůty pro vydání rozhodnutí.

§ 77 a 78: Upravují, kdy je rozhodnutí nicotné, neboť k jeho vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřízený věcně příslušnému správnímu orgánu.

§ 81 až 92: Upravují postup odvolání se proti rozhodnutí a postup odvolacího řízení.

§ 94 až 99: Upravují postup přezkumného řízení k rozhodnutí v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy, a upravují postup vyřízení.

§ 154 a § 158: Upravují podmínky vyjádření, osvědčení a sdělení správních úřadů.

§ 159 a § 169: Upravují náležitosti veřejnoprávních smluv správních úřadů s jinými právními subjekty.

§ 171 a § 174: Upravují podmínky vzniku a náležitosti „opatření obecné povahy“ - to není ani právním předpisem ani rozhodnutím, nejznámějším je zřejmě vydání územně-plánovací dokumentace (zásady územního rozvoje kraje nebo územní plán obce, případně regulační plán kraje nebo obce) ve smyslu stavebního zákona.

§ 175: Upravuje obsah a náležitosti stížnosti osoby proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu, neposkytuje-li tento zákon jiný prostředek ochrany.

Kapitola pátá

Obecné právní, technické a obchodní podmínky zhotovení, využití a šíření zeměměřického díla pro správu a rozvoj území

Právní a technické podmínky zhotovení zeměměřického díla

Zeměměřické dílo vzniká na základě potvrzené objednávky nebo smlouvy o dílo. Účastníci smlouvy - zhotovitel a objednatel díla jsou vázáni

- ustanoveními smlouvy/potvrzené objednávky,
- technickými normami a vnitřními předpisy objednatele uvedenými ve smlouvě/potvrzené objednávce,
- obecně závaznými právními předpisy.

Obecně závaznými právními předpisy jsou, nebo v některých případech mohou být, především

- občanský zákoník, zákon o technických požadavcích na výrobky, zákon o ochraně spotřebitele,
- stavební zákon a související zákony o správě objektů území a příslušných správních úřadech (životní prostředí, zemědělská a lesní půda, vodstvo, pozemní komunikace, dráhy, důlní díla, rozvodné sítě technického vybavení, telekomunikační sítě, vodovody a kanalizace atd.) a zákony krajském a obecním zřízení,
- zákon o zeměměřictví, katastrální zákon, zákon o metrologii,
- příslušné prováděcí vyhlášky nebo související vládní nařízení a v právních předpisech uvedené technické normy.

Poskytování zeměměřických děl a dokumentací staveb ve veřejném zájmu

Osobám oprávněných vykonávat zeměměřickou činnost vyplývá ze zákona o zeměměřictví povinnost poskytovat bezplatně úřadům resortu zeměměřictví a katastru nemovitostí výsledky zeměměřických činností využívaných ve veřejném zájmu pro vedení základních státních mapových děl a doklady prokazující přesnost výsledků nebo poskytovat bezplatně výsledky zeměměřických činností využitelných pro obranu státu. Zákon o zeměměřictví také ukládá vlastníku stavby, která tvoří polohopisný obsah státních kartografických děl, předložit na vyzvání geodetickou část dokumentace jejího skutečného provedení k nahlédnutí, popřípadě k využití pro vedení těchto kartografických děl.

Katastrální zákon ve znění prováděcí vyhlášky upravuje obsah a formu geometrických plánů a zeměměřických činností vykonávaných pro účely katastru nemovitostí a předávaných katastrálním úřadům (záznam podrobného měření změn, vytyčovací náčrt hranice pozemku, vytyčovací protokol se stanoviskem dotčených vlastníků pozemků nebo jiných oprávněných osob).

Stavební zákon ukládá vlastníku stavby uchovávat dokumentaci skutečného provedení stavby po celou dobu jejího užívání, při změně vlastnictví tuto dokumentaci odevzdat novému nabyvateli a při odstranění stavby ji odevzdat stavebnímu úřadu.

Jiné, než v předchozích odstavcích uvedené zákony a předpisy, zeměměřické firmy a jejich objednatele neomezuje.

Pro nakládání s výsledky zeměměřických činností pak platí jen soukromoprávní dohody autora díla a objednatele, který dílo na základě smlouvy od autora získal a zaplatil.

Podmínky zhotovení a využití zeměměřického díla

Smlouva o dílo/potvrzená objednávka je právním úkonem - projevem vůle - který, má-li být platný (viz občanský zákoník), musí být učiněn vážně a svobodně, určitě a srozumitelně. Zejména určitost a srozumitelnost smlouvy/potvrzené objednávky bývají stranami smlouvy podceňovány tak, že na straně jedné objednatel nemá jistotu, zda předmětné zeměměřické dílo poslouží účelu, pro něž je objednal, a na straně druhé zhotovitel nemá jistotu, zda účel díla může nesporně zaručit, protože zadání objednatele nebylo zcela jednoznačné. Účel zeměměřického díla může nebo nemusí být ve smlouvě/potvrzené objednávce výslovně uveden.

Etický kodex zeměměřiče ukládá zeměměřičům napomáhat objednatelům při formulaci objednávky. Tento kodex však není obecně závazným právním předpisem a nelze mít přílišné iluze o tom, že je všeobecně znám a zeměměřiči uznávají (vybraná ustanovení viz kapitola X. této publikace). Zákon o ochraně spotřebitele je však v ustanovení § 9 a následných zcela striktní a informační povinnost poskytovatelů služeb o způsobu použití jejich služeb a rizicích objednatele spojených s použitím těchto služeb zcela jednoznačná.

Zeměměřická firma by měla objednatele předem upozornit na možnost nebo i nutnost víceúčelového použití díla a objednatel by mohl nebo měl předem vědět, zda dílo bude potřebovat jen k základnímu nebo i dalším účelům. Příklady opakovatelně použitelných děl jsou především mapa pro projektování nebo pro správu území a geodetická část dokumentace skutečného provedení stavby. Obojí může, nebo spíše mělo by být, použitelné pro dodatečné zhotovení geometrických plánů v mapovaném území. Pro zeměměřické dílo s širším využitím platí zejména to, že obsah předávané dokumentace musí být podstatně bohatší a bude také pravděpodobně dražší. A to nejen pro větší rozsah, ale i proto, že síť geodetických nebo měřických bodů musí mít vyšší kvalitu z hlediska přesnosti geometrických parametrů polohového nebo i výškového připojení a orientace v závazném referenčním systému (viz vyhláška ke katastrálnímu zákonu eventuálně návod pro obnovu katastrálního operátu a nařízení vlády č. 430/2006 Sb.) a podrobné měření polohopisu bývá z důvodů respektování závazných technických předpisů náročnější.

Zeměměřické dílo je při plnění smlouvy/potvrzené objednávky bezvadné, je-li prokazatelné a doložitelné (například ve sporu o jakost z hlediska možné škody), že obsahem, rozsahem, formou i přesností odpovídá obecně závazným předpisům, smlouvou/potvrzenou objednávkou sjednaným podmínkám plnění a sjednanému nebo obecně platnými předpisy určenému účelu. To je také podstata výroku úředně oprávněného zeměměřického inženýra, který dílo ověřuje v

souladu se zákonem o zeměměřictví pro účely veřejného využití a současně také podstata tzv. „shody“ podle zákona o technických požadavcích na výrobky a zákona o ochraně spotřebitele.

Vlastnictví zeměměřického díla a nakládání s ním

Zeměměřické dílo je z hlediska občanského zákoníku movitou věcí, protože má převážně hmotnou povahu. Může však být i nehmotným majetkem, a to ve formě geodat přenosných na nosiči nebo veřejnou síť (CD, ZIP, disketa, flash disk, internet); ke zhmotnění tohoto elektronicky předávaného díla někdy nemusí nutně dojít, anebo bývá zhmotněno až v dodatečně přepracované a doplněné formě. Například projektant s využitím počítače a plotteru zhotoví koordinační výkres stavby (zastavovací plán) tím, že do digitálního mapového podkladu pro projekt doplní projektovanou prostorovou polohu stavby.

Poctivý držitel zeměměřického díla smí v mezích právního řádu toto dílo držet a užívat jej, ba jej i zničit nebo s ním i jinak nakládat, a není z toho nikomu odpovědný. Občanský zákoník k vlastnictví věcí uvádí, že vše, co někomu patří, všechny jeho věci hmotné i nehmotné, je jeho vlastnictvím, přičemž vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit.

Nejsou-li ve smlouvě o dílo sjednány odlišné podmínky z hlediska občanského zákoníku, pak lze dovodit, že - vlastníkem dokončeného a předaného díla nebo vlastníkem nehmotného majetku (geodat) jsou jak objednatel tak zhotovitel; ani jeden z nich není nijak omezen v nakládání s dílem ve vztahu ke třetí osobám a oba jsou při dalším poskytování díla vázáni jen shora uvedenými ustanoveními zákona o zeměměřictví, stavebního a katastrálního zákona,

- vzájemně nejsou objednatel i zhotovitel po splnění smlouvy vázáni jinak, než eventuálními následnými samostatnými dohodami a smlouvami sjednanými za podmínek shora uvedených a má tedy nadále povahu zboží určeného ke směně na trhu.

Zeměměřická firma, která v dohodě s objednatelem připravuje smlouvu o dílo, v němž má být jako podklad plnění smlouvy využito jinou firmou dříve vyhotovené zeměměřické dílo, by měla příslušnými ustanoveními smlouvy zajistit podmínky závazného předání nebo koupě podkladů a potvrzení jejich potřebných kvalitativních parametrů. Pokud tak neučiní, může se stát, že zeměměřické dílo určené k přepracování bude pro ni nedostupné a plnění smlouvy obtížné až nemožné. Častým příkladem je zhotovení geometrického plánu pro vyznačení věcného břemene souvisejícího s dříve zakrytým podzemním vedením, jehož geodetickou dokumentaci zhotovila jiná firma, a to i za technických a kvalitativních podmínek, které pro geometrický plán nepostačují. Jiným příkladem může být geometrické a polohové určení a zobrazení stavby do tematické mapy, jejíž měřická síť nevyhovuje podmínkám předepsaným pro záznam podrobného měření změn geometrického plánu.

Kapitola šestá

Oceňování zeměměřických výkonů

Podnikání je soustavná činnost uskutečňovaná vlastním jménem a na vlastní odpovědnost s cílem zisku. Zisk podnikatelů je podstatným zdrojem příjmu státního a veřejných rozpočtů, zdrojem zaměstnanosti a tedy zdrojem hospodářského rozvoje státu a jeho obyvatel. Cenové podbízení na trhu služeb a výrobků může mít pro podnikatele pouze jen velmi krátkodobý efekt, který je skoro vždy provázen úpadkem kvality poskytované služby a postupnou ztrátou společenského uznání jedince, v horším případě i celého oboru.

Ceny zeměměřických služeb jsou zásadně cenami neregulovanými. Objednatel by se měl dobře pojistit proti nekvalitnímu produktu, například textem smlouvy o dílo (ustanovení o předmětu smlouvy, o době plnění a o pokutách za neplnění).

Cena zeměměřického výkonu - bez DPH - se skládá ze součtu všech nákladů (výdajů) a z přiměřené míry zisku.

Náklady (výdaje) lze rozdělit na tyto hlavní položky:

- a) přímé mzdové náklady (výdaje); mzda za výrobní čas od přípravy až po dokončení a předání zakázky
- b) nepřímé mzdové náklady (výdaje); mzda za nevýrobní čas řídicích nebo administrativních úkonů
- c) náklady (výdaje) náhrad za dovolenou
- d) náklady (výdaje) za povinné důchodové, sociální a zdravotní pojištění
- e) náklady (výdaje) cestovních náhrad (stravné, ubytování, ...)

f) výrobní a nevýrobní materiálové náklady (výdaje), zejména za měřické značky, kreslicí podložky, magnetické nosiče dat, kancelářské potřeby, hmotný a nehmotný investiční majetek stoprocentně odepisovaný při nákupu a zařazení do účetnictví atd.

g) náklady (výdaje) za služby materiálové a nemateriálové povahy, včetně dodávek energie, tj. zejména nájemné, odběr elektřiny, plynu, tepla, vodné a stočné, telekomunikační služby, odvoz odpadu, poplatky správním úřadům, odborná školení a literatura, právní nebo jiná odborná pomoc, opravy a údržba přístrojů a zařízení a dopravních prostředků, nákup pohonných hmot, atd.

h) účetní (časové) odpisy hmotného a nehmotného investičního majetku

Průměrný podíl nákladů (výdajů) v zeměměřickém výkonu, jehož cena je 100 jednotek, lze odhadnout takto (písmena použita podle výše uvedených položek):

$(a + b + c + d + e) + (f + g) + h + \text{zisk} = 100$, tedy číselně

$(25 + 6 + 2 + 11 + 1) + (2 + 18) + 18 + 17 = 45 + 20 + 18 + 17 = 100$

V ceně 100 jednotek je tedy obsaženo:

45 jednotek představující spotřebu pro existenci, reprodukci a zákonná zabezpečení lidské pracovní síly,

20 jednotek spotřeby produktů a kooperací jiných subjektů,

18 jednotek představující spotřebu pro existenci a reprodukci technologie a dopravních prostředků

17 jednotek účetního zisku před jeho zdaněním (po uplatnění daně z příjmu se sníží o 6 na 11 jednotek).

Z uvedených hodnot také vyplývá, že

- pracovní síla je hlavní – objemem přibližně poloviční cenovou položkou,
- průměrná hodnota závazků vůči státnímu a veřejným rozpočtům (zákonná pojištění a daň z příjmu) z ceny 100 jednotek přísluší státu ve výši $11 + 6 = 17$ jednotek, ostatní daně (spotřební, z nemovitostí ...), jsou v podstatné míře obsaženy ve shora uvedených nákladových/výdajových položkách,
- materiál a kooperace nebo technologická (včetně dopravní) spotřeba a zisk jsou méně než poloviční vůči spotřebě pracovní síly,
- časové odpisy hmotného a nehmotného majetku jsou kalkulovatelným nákladem, nikoliv však skutečným výdajem ve smyslu účetním, vytváří tedy na běžném účtu podnikatele zdroj budoucích nákupů nových technických a dopravních prostředků za fyzicky a morálně zastaralé a z výroby postupně vyřazované typy (fond amortizace).

Pro kalkulaci konkrétního výkonu pro konkrétní zakázku je možno použít v podstatě dva způsoby:

Zhotovitel díla určí cenu díla na základě předběžné podrobné kalkulace přímých nákladů (nákladů, které lze přímo vztáhnout k zakázce) doplněnou odhadem nepřímých nákladů (obvykle normovanými na základě výsledků předchozích účetních uzávěrek na období nadcházejícího hospodářského roku) přiměřeně shora uvedeným vztahům.

Zhotovitel provede co nejpřesnější odhad spotřeby výrobního času na zakázce a násobí tento čas přibližně čtyřnásobkem mzdových nákladů přímo výrobních pracovníků (mzdové náklady těchto výrobních pracovníků jsou přibližně čtvrtinou ceny).

Uvedeným způsobem lze připravit pro konkrétní firmu také její nabídkový ceník. Je však třeba zohlednit mzdové požadavky zaměstnanců (u velmi malých a rodinných firem v podstatě své sociální požadavky) ve vztahu k úrovni poptávky po zeměměřických službách. Proporce mezi příjmy a výdaji budou u velmi malých firem (s počtem několika málo pracovníků) pravděpodobně jiné než shora uvedené, například z důvodů absence nájemného za kancelář, kombinovaného používání automobilu pro podnikatelské i soukromé účely, nižších výdajů na reprodukci používaných technologií atd.

Kapitola sedmá

Stavební zákon v právním řádu České republiky

Přehled základních pojmů souvisejících se stavebnictvím:

Veřejné právo: správní řád, stavební zákon, zákon o zeměměřičství, katastrální zákon, zákon o oceňování majetku, zákon o pozemkových úradech a pozemkových úpravách, zákon o ochraně přírody a krajiny, zákon o životním prostředí, zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, zákon o ochraně zemědělského půdního fondu, zákony lesní, vodní, o drahách, o pozemních komunikacích, o civilním letectví, horní, energetický, telekomunikační, o vodovodech a kanalizacích, atd.

Soukromé právo: občanský zákoník a související právní předpisy.

Právnícké osoby: Česká republika, územně správní celky (veřejnoprávní korporace), a to: 14 krajů, 205 obcí III. stupně s rozšířenou působností, necelých 400 obcí II. stupně s pověřenými úřady, více než 6200 obcí I. stupně, subjekty zřízené státem ke správě území (Lesy ČR, Správa železniční dopravní cesty, Ředitelství silnic a dálnic, atd.)

Státní orgány (správní úřady - nejsou právníckými osobami): 15 ministerstev, české úřady s celostátní působností např.: pro ochranu hospodářské soutěže, pro ochranu osobních údajů, pro jadernou bezpečnost, pro zastupování státu ve věcech majetkových, statistický, telekomunikační, báňský, zeměměřický a katastrální, energetický regulační, státních hmotných rezerv, průmyslového vlastnictví, komise pro cenné papíry

Správní úřady územně správních celků (nejsou právníckými osobami): krajské úřady, obecní úřady nebo městské úřady a magistráty statutárních měst

Hranice správní: státu, 14 krajů, méně než 6 400 obcí

Hranice ostatní: okresní, katastrální (více než 13 000 ků), částí obce nebo města, pozemků (parcel), vlastnické, užívací, věcných břemen (služebností), ochranných pásem, ploch (a limitů území), zastavěného území obce (intravilánu), nezastavěného území obce (extravilánu), staveb, koridorů, přírodních objektů atd.

Pojmy stavebního zákona: stavební pozemek, zastavěný stavební pozemek, zastavěné území, nezastavitelný pozemek, nezastavěné území, plocha, koridor, zastavěná plocha, veřejná infrastruktura, dopravní infrastruktura, technická infrastruktura, občanské vybavení, veřejné prostranství, veřejně prospěšná stavba, územně plánovací dokumentace, stavební podnikatel, stavebník, stavební dozor, stavba, nástavba, přístavba, stavební úprava, změna stavby před dokončením, terénní úprava, zařízení, staveniště, údržba stavby.

Kapitola osmá

Stavební zákon a jeho vztah k zeměměřičství a katastru nemovitostí

Zákonem upravená „politika jako správa věcí veřejných“ a také „Politika územního rozvoje“ jako dokument státu a zdroj územního plánování je základním zdrojem a právním rámcem územně plánovací dokumentace.

Územní a stavební řízení produkují nevratné úkony ovlivňující „bohatství nebo chudobu obyvatel“ a současně „zdraví nebo nemoc životního prostředí“.

Územně plánovací dokumentace, územní rozhodnutí a stavební řád jsou úzce spojeny s oborem zeměměřičství a s katastrem nemovitostí a s produkty činnosti státních a soukromých zeměměřičů a pracovníků souvisejících profesí (právníci, ekonomové, atd.), tedy s těmito zeměměřičskými díly a informačními systémy:

Geodetické základy a geodetické sítě - geoprostorový rámec závazných referenčních systémů pro správu a rozvoj území

Informační systém katastru nemovitostí - Soubor popisných informací a Soubor geodetických informací (katastrální mapy, orientační mapy parcel) - základ územně analytických podkladů obce, základ územního a regulačního plánu obce, základ dlouhodobého rozvoje a správy území obce

Státní mapy (1:5 000) - podklad územně analytických podkladů a studií, podklad územního plánu obce, rozvoje a správy území obce

Základní mapy (1:10 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:200 000) - základ územně analytických podkladů kraje, základ zásad územního rozvoje kraje a správy území kraje

Tematické mapy (mapové podklady) - podklad pro územní řízení o umístění stavby nebo podklad pro správu území obce případně kraje, v nejpokrokovější digitální, objektově orientované topologicko-vektorové formě podklady pro geografický informační systém území (geoprostorovou datovou infrastrukturu) krajů, obcí nebo vlastníků (správců) veřejné dopravní a technické infrastruktury nebo vlastníků průmyslových nebo obdobných areálů

Geometrické plány - podklad nebo neoddělitelná součást soukromé nebo veřejné listiny (viz občanský zákoník) pro polohové, geometrické a popisné určení nově vzniklých pozemků, jejich zápis a evidenci vlastnických a jiných věcných práv k těmto pozemkům v katastru nemovitostí

Vytyčování hranic pozemků a pozemkových úprav - geodetické hraniční značky a dokumentace, kterými se na podkladě údajů katastru nemovitostí určuje a prokazuje průběh vlastnických hranic nebo hranic různého způsobu využití pozemků v terénu, a to pro především účely a) umístění budoucích staveb, b) nebo sousedských sporů, c) nebo obnovení parcel vedených ve zjednodušené evidenci katastru nemovitostí, d) nebo pro účely pozemkových úprav

Vytyčování nebo ověřovací či kontrolní měření staveb (včetně určení posunů a přetvoření) - dokumentace určující na základě platného stavebního projektu prostorové umístění a tvar nové stavby nebo terénní úpravy a zajišťující bezpečnou stavební činnost v souladu s územním rozhodnutím a stavebním povolením nebo souhlasem

Geodetická část dokumentace skutečného provedení stavby - dokumentace osvědčující provedení stavby v souladu s územním rozhodnutím a stavebním povolením a po přepracování na mapu využitelná pro správu a rozvoj zastavěného území.

Upozornění na některá ustanovení stavebního zákona v části o územním plánování (§§ 18 až 102)

Územně plánovací informace - § 21, na žádost je poskytují orgány územního plánování a stavební úřady, platí 1 rok, prováděcí vyhláška č. 503/2006 Sb. obsahuje vzor tiskopisu žádosti o územně plánovací informaci

Veřejné projednávání - § 22, nařizuje pořizovatel územně-plánovací dokumentace, je přípustný zástupce veřejnosti na základě zmocnění (§ 23), zveřejňuje se na úřední desce

Kvalifikační předpoklady - § 24 (autorizovaný architekt a vysokoškolák s autorizací v ÚP...)

Nástroje územního plánování (§§ 25 až 102)

Územně plánovací podklady - § 25; jsou jimi:

Územně analytické podklady - § 25 a násl.: Informace a data o stavu území, o právech, povinnostech a omezeních, která se váží k určité části území, ploše, pozemku, přírodnímu útvaru nebo stavbě (byla zjištěna na základě právního předpisu) a dále informace a data o záměrech na provedení změn v území. Územně analytické podklady se pořizují na územní úrovni kraje nebo na územní úrovni obce, a to na základě průzkumu území a údajů poskytovaných pořizovateli orgány veřejné správy nebo jimi zřízenými osobami, vlastníky dopravní a technické infrastruktury; údaje o území se poskytují pokud možno v digitální formě s využitím mapových podkladů v S-JTSK, a to státních map a technických map obcí nebo vlastníků dopravní a technické infrastruktury.

Územní studie - § 30: navrhuje, prověřuje a posuzuje řešení vybraných problémů, případně úprav nebo rozvoj některých funkčních systémů v území. Pořizuje se na základě povinnosti stanovené v územním plánu, z vlastního podnětu pořizovatele nebo jiného podnětu (podnětu osoby).

Politika územního rozvoje - § 31 a násl.: Dokument pořizovaný na úrovni státu (v mezinárodních souvislostech) ministerstvem a schvalovaná vládou. Je závazný pro vydávání územně plánovací dokumentace na úrovni krajů i obcí, pravidelně se projednává a aktualizuje jednou za 4 roky.

Územně plánovací dokumentace:

Zásady územního rozvoje - § 36 a násl.: Pořizují se jako územně plánovací dokumentace na úrovni kraje; pravidelně se projednávají a aktualizují jednou za 2 roky.

Územní plán obce - § 43 a násl. (zadání, návrh, veřejné projednávání, schvalování, aktualizace ..., vymezení zastavěného území, ...): stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot a prostorového uspořádání, atd. atd., vydává se pro správní obvod obce, je závazným podkladem pro pořízení a vydání regulačního plánu na úrovni obce, podkladem pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územního rozhodnutí.

Regulační plán obce - § 61 a násl.: Vydává jej krajský úřad - je pak závazný pro územní a regulační plán obce - nebo jej vydává obec s působností k územnímu plánování. Obec nebo kraj mohou podmínit vydání regulačního plánu smlouvou fyzické nebo právnické osoby uzavřenou s vlastníky pozemků a staveb dotčených navrhovaným záměrem („dohoda o parcelaci“). Pořízení, veřejné projednání, schválení, vydání, doba platnosti, zrušení atd. se uskutečňuje na základě podnětu, vlastního podnětu obce nebo jiného podnětu nebo na žádost fyzické nebo právnické osoby - nahrazuje v určených případech územní rozhodnutí a pozemkové úpravy. Obec nebo kraj mohou podmínit vydání regulačního plánu uzavřením smlouvy o spoluúčasti na nákladech pořízení („plánovací smlouva“) fyzické nebo právnické osoby.

Územní rozhodnutí - § 76 a § 77: Umisťovat stavby nebo zařízení, jejich změny, změnit jejich vliv na využití území, měnit využití území a chránit důležité zájmy v území lze jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, nestanoví-li zákon jinak. Druhy rozhodnutí jsou:

- a) o umístění stavby a zařízení
- b) o změně využití území
- c) o změně vlivu užívání stavby na území
- d) o dělení a zcelování pozemků
- e) o ochranném pásmu

Navrhovatel si může vyžádat územně plánovací informaci (viz § 21).

§ 78 odst. 3 a § 78a umožňuje uzavření veřejnoprávní smlouvy o umístění stavby a o změně využití území mezi žadatelem stavebním úřadem, smlouva nahrazuje územní rozhodnutí.

§ 79 odst. 3 určuje, které stavby nevyžadují územní rozhodnutí o jejich umístění.

§ 80 odst. 2 určuje, které změny rozhodnutí vyžadují, např. v písm. e): změny druhu pozemku, zejména zřizování, rušení a úpravy vinic, chmelnic, lesů, parků, zahrad, sadů pokud podmínky nejsou stanoveny schválenými pozemkovými úpravami nebo jiným územním rozhodnutím.

§ 80 odst. 3 určuje, které změny rozhodnutí nevyžadují.

Rozhodnutí o dělení a scelování pozemků - § 82: Rozhodnutí lze vydat jen na žádost podanou všemi vlastníky dotčených pozemků (pokud to neřeší jiné rozhodnutí stavebního úřadu, nebo rozhodnutím podle zvláštního předpisu - o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, nebo podmínky neřeší regulační plán, nebo není důvodné stanovit podmínky pro dělení nebo scelení).

§ 82, odst.3: Rozhodnutí o dělení nebo scelování se nevyžaduje, pokud podmínky pro dělení nebo scelení jsou dány regulačním plánem, rozhodnutím stavebního úřadu nebo rozhodnutím podle zvláštního právního předpisu (§ 2, 3 a 11 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech), popřípadě není důvodné stanovit podmínky pro dělení nebo scelování pozemků. Upravuje také, že není-li třeba stanovit podmínky pro dělení nebo scelování pozemků, stavební úřad potvrdí tuto skutečnost sdělením, kterým současně schválí navrhovaný záměr.

Účastníci územního řízení - § 85: a) žadatel, b) obec,
dále

- a) sousedi stavebníka,
- b) osoby, jejich vlastnické nebo jiné věcné právo by mohlo být dotčeno,
- c) osoby, o nichž to stanoví zvláštní předpis,
- d) spoluvlastníci jednotek dle občanského zákoníku (dříve zákona o vlastnictví bytů).

Územní řízení (popř. zjednodušené územní řízení § 94 a násl.) - § 84 a násl.

Územní souhlas - § 96 a násl.: Souhlas vydává stavební úřad namísto územního rozhodnutí pokud záměr v zastavěném území nebo zastavěné ploše podstatně nemění dosavadní poměry v území a záměr nevyžaduje nové nároky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu a nejsou-li v území omezení ze závazných stanovisek.

Územní opatření o stavební uzávěře a o asanaci území - § 97 a násl.: Opatření obecné povahy vydávána podle správního řádu, ustanovení uvádí případy, pro které se opatření vydávají.

Úprava vztahů v území - předkupní právo obce nebo kraje § 101 a násl.: Platí u pozemků určených územním nebo regulačním plánem pro veřejně prospěšnou stavbu (za náhradu dle § 102 a násl.)

PROVÁDĚCÍ VYHLÁŠKY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území

Obsahuje v počátečních ustanoveních obsah nejdůležitějších pojmů, a to pojmů budova, bytový dům, rodinný dům, stavba pro rodinnou rekreaci, (nebo pro zemědělství, nebo pro ubytovací zařízení). Dále určuje plochy, ke kterým se ustanovení vyhlášky váží, a to plochy bydlení, občanského vybavení, veřejného prostranství, dopravní infrastruktury, technické infrastruktury, výroby a skladování, smíšené, vodního hospodářství, zemědělské produkce, lesní produkce, přírodní, těžby nerostů, krajinné smíšené a specifické. Vyhláška stanoví obecné požadavky na vymezení a využívání pozemků, upravuje, které pozemky mají být oplocené, a stanoví zvláštní požadavky na vymezení a využívání vybraných druhů pozemků, a to pozemků pro bydlení a rekreaci, pozemků veřejných prostranství a pozemků a staveb pro informace, reklamu a propagaci.

V části čtvrté vyhlášky jsou podrobně upraveny požadavky na stavby a jejich umístění, a to vzájemné odstupy staveb, připojení na pozemní komunikace, připojení na síť technické infrastruktury, jsou popsány podmínky umístění studen individuálního zásobování vodou, žump a malých čistíren.

Z této části výňatky zní:

Je-li mezi rodinnými domy volný prostor, vzdálenost mezi nimi nesmí být menší než 7m a jejich vzdálenost od společných hranic pozemků nesmí být menší než 2m. Ve zvlášť stísněných územních podmínkách může být vzdálenost mezi rodinnými domy snížena až na 4m, pokud v žádné z protilehlých stěn nejsou okna obytných místností; v takovém případě se odstavec 4 nepoužije.

Vytvářejí-li stavby pro rodinnou rekreaci mezi sebou volný prostor, vzdálenost mezi nimi nesmí být menší než 10m.

Vzdálenost stavby samostatné garáže, stavby uvedené § 103 odst. 1 písm. a) bod 1 stavebního zákona a stavby pro podnikatelskou činnost odpovídající svými parametry § 104 odst. 2 písm. d) stavebního zákona, umístěné na pozemku rodinného domu od společných hranic pozemků rodinných domů nesmí být menší než 2m.

Vnější hrany pochozí plochy rodinného domu, jako jsou terasa nebo balkon, která je nad přilehlým terénem výše než 2m, musí být nejméně 3m od hranice sousedního pozemku.

Vzdálenost průčelí budov, v nichž jsou okna obytných místností, musí být nejméně 3m od okraje vozovky silnice nebo místní komunikace; tento požadavek se neuplatní u budov umístěných ve stavebních prolukách řadové zástavby a u budov, jejichž umístění stanoví vydaná územně plánovací dokumentace.

Vzájemné odstupy a vzdálenosti se měří na nejkratší spojnici mezi vnějšími povrchy obvodových stěn, balkonů, lodžii, teras, dále od hranic pozemků a okraje vozovky pozemní komunikace.

Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti

Vyhláška je pro zeměměřiče důležitá mj. tím, že stanoví v přílohách měřítko, obsah a náležitosti grafických částí jednotlivých stupňů územně plánovací dokumentace.

Mapovými podklady pro vyhotovení územně analytických podkladů a územně plánovací dokumentace jsou katastrální mapa,

Státní mapa (1:5000),

Základní mapa ČR (1:10 000, 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:200 000)

a Mapa ČR (1:500 000).

Mapovým podkladem pro pořízení regulačního plánu může být též polohopisné a výškopisné zaměření řešeného území (*poznámka: tedy v podstatě tematická mapa využitelná pro GIS obce*).

Pro účely územního plánování je možné mapový podklad doplnit na základě skutečností zjištěných vlastním průzkumem území; záznam o provedeném doplnění se ukládá u pořizovatele. Není-li státní mapové dílo v digitální formě k dispozici, lze s využitím státního mapového díla vytvořit mapový podklad v digitální formě.

Grafická část územně analytických podkladů (ÚAP) musí obsahovat

a) výkres hodnot území, zejména urbanistických a architektonických,

b) výkres limitu využití území,

d) výkres záměrů na provedení změn v území,

c) výkres problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích (dále jen „problémový výkres“)

- to vše v S-JTSK a v tematické náplni určených 37 (pro kraj) a 119 jevů (pro obec).

Výkresy grafické části zásad územního rozvoje kraje se vydávají v měřítku 1:100 000 nebo v odůvodněných případech 1:50 000, popřípadě 1:200 000. Výkres širších vztahů se zpracovává a vydává v měřítku 1:500 000. Výkresy obsahují jevy zobrazitelné v daném měřítku.

Výkresy grafické části územního plánu obce se pořizují nad mapovým podkladem v měřítku katastrální mapy nebo ve zvlášť odůvodněných případech v měřítku menším a vydávají se v měřítku 1:5 000 nebo 1:10 000, popřípadě v měřítku katastrální mapy. Samostatný výkres veřejně prospěšných staveb, opatření a asanací se zpracovává nad mapovým podkladem v měřítku katastrální mapy nebo v měřítku 1:5 000. Výkres širších vztahů se zpracovává a vydává v měřítku výkresu ploch a koridorů zásad územního rozvoje nebo větším. Výkresy obsahují jevy zobrazitelné v daném měřítku.

Výkresy grafické části regulačního plánu se zpracovávají a vydávají zpravidla v měřítku 1:1 000, popřípadě 1:500, s výjimkou výkresu veřejně prospěšných staveb, opatření a asanací, který se zpracovává a vydává v měřítku katastrální mapy. Výkres širších vztahů se zpracovává a vydává v měřítku hlavního výkresu územního plánu. Výkresy obsahují jevy zobrazitelné v daném měřítku.

Vyhláška č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření

Upravuje obsahové náležitosti:

- a) žádosti o územně plánovací dokumentaci,
- b) žádosti o vydání jednotlivých druhů územních rozhodnutí a jejich příloh,
- c) žádosti o vydání společného územního rozhodnutí a stavebního povolení a jejich příloh,
- d) informace o záměru v území a o podání žádosti o vydání územního rozhodnutí,
- e) jednotlivých druhů územních rozhodnutí,
- f) společného územního rozhodnutí a stavebního povolení,
- g) žádosti o vydání rozhodnutí ve zjednodušeném řízení,
- h) informace o návrhu výroku rozhodnutí ve zjednodušeném řízení,
- i) žádosti o územní souhlas a jejich příloh,
- j) územního souhlasu.

Text je doprovázen velmi podrobnými přílohami vzorů jednotlivých podání. Tyto vzory jsou dobrou pomůckou pro každého, kdo ve své podnikatelské činnosti připravuje podklady a doklady pro územní řízení. Těmi mohou být i geodeti v řízeních o dělení nebo scelení pozemků, případně v řízení o změně využití území, budou-li rozšiřovat rozsah svého podnikání v oboru zeměměřictví. Pro zeměměřiče je důležité, že veškerá předmětná řízení vychází z údajů katastru nemovitostí a součástí dokladů předkládaných k řízení jsou výkresy současného stavu území vyhotovené na podkladě katastrální mapy a výsledků mapování stavebních a pozemských objektů. U zeměměřických činností jde zejména o to, aby příslušná tematická mapa velkého měřítka (mapový podklad) měla potřebný obsah (včetně geometrického polohového případně výškového základu v závazném referenčním systému), potřebný rozsah a formu (nejlépe digitální topologicko-vektorovou), potřebnou kvalitu, tj. přesnost (měřeného i převzatého obsahu mapy) a rozlišovací schopnost přiměřenou účelu, a v neposlední řadě dokonalou technickou zprávu popisující veškeré podmínky vzniku mapy a její kvalitativní parametry (z pohledu „geoformační infrastruktury“ metadata o geodatech příslušného mapového díla).

Inženýrství geodeti by měli vědět, že mapový podklad pro jednotlivá řízení bezprostředně ovlivní úplnost a kvalitu budoucích výkresů projektové dokumentace staveb z hlediska jejich polohy, tvaru a potřebných geometrických parametrů. Podrobněji odkazují na platná znění zákona č. 200/1994 Sb. o zeměměřictví, prováděcí vyhlášku ČÚZK č. 31/1995 Sb., dále závazné nebo doporučené technické normy (ČSN, ISO) o geometrické přesnosti ve výstavbě a v neposlední řadě na vyhlášku o dokumentaci staveb.

Výňatek ze zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví

§ 13 Rozsah úředního oprávnění

- 1) Úřední oprávnění se uděluje pro ověřování
 - a) geometrického plánu, kopie geometrického plánu, upřesnění přidělového plánu, nového souboru geodetických informací katastru nemovitostí a dokumentace o vytyčení hranice pozemku,
 - b) dokumentace o zřízení, obnovení nebo přemístění bodu podrobného polohového bodového pole a o zaměření předmětu měření, které jsou obsahem základních mapových děl, pro potřeby orgánů zeměměřictví a katastru,
 - c) geodetického podkladu pro výstavbu, dokumentace o vytyčovací síti, dokumentace o vytyčení prostorové polohy, rozměru a tvaru stavby pro účely výstavby (poznámka pod čarou: stavební zákon) a o dohledu na dodržování její prostorové polohy a geodetické části dokumentace skutečného provedení stavby (poznámka pod čarou: stavební zákon), která obsahuje geometrické, polohové a výškové určení dokončené stavby nebo technologického zařízení,
 - d) dokumentace o zřízení, obnovení nebo přemístění bodu podrobného polohového bodového pole a o zaměření a šetření předmětu měření, které jsou obsahem státních mapových děl, pro potřeby obrany státu.

§ 16 Práva a povinnosti fyzické osoby s úředním oprávněním

- 1) Fyzická osoba s úředním oprávněním je povinna
 - a) jednat odborně, nestranně a vycházet vždy ze spolehlivě zjištěného stavu věcí při ověřování výsledků zeměměřických činností uvedených v ustanovení o rozsahu úředního ověření,
 - b) jednat odborně a dodržovat podmínky stanovené právními předpisy a písemně dohodnuté podmínky s objednatelem, pokud nejsou v rozporu s právními předpisy, při ověřování výsledků zeměměřických činností uvedených v ustanovení o rozsahu úředního ověření,
 - d) až g)

- 2) Fyzická osoba s úředním oprávněním odpovídá za odbornou úroveň jí ověřených výsledků zeměměřických činností, za dosažení předepsané přesnosti a za správnost a úplnost náležitostí podle právních předpisů.
- 3) Fyzická osoba s úředním oprávněním je oprávněna používat označení „úředně oprávněný zeměměřický inženýr“.
- 4) Ověření odborné správnosti výsledku zeměměřických činností se označí textem „Náležitostmi a přesností odpovídá právním předpisům“. K textu se připojí vlastnoruční podpis fyzické osoby, datum ověření výsledků zeměměřických činností, číslo z evidence ověřovaných výsledků a otisk razítka se státním znakem, jehož obsahem je ...

Výňatek z vyhlášky č. 31/1995 Sb., kterou se provádí zákon o zeměměřictví

§ 9 Obsah správy státních mapových děl

- 1) Obsahem správy je
 - a) tvorba, obnova, vydávání a šíření a poskytování státních mapových děl,
 - b) vedení dokumentačních fondů a datových souborů digitální formy základních mapových děl.
- 2) Tvorba a obnova základních státních mapových děl vychází z aktuálního stavu databáze jako výchozího datového geografického standardu a ze standardizovaného geografického názvosloví podle § 11 odst. 6.
- 3) Státní mapové dílo se poskytuje v analogové formě (tiskové výstupy) nebo jako rastrové a vektorové soubory v obsahové úrovni odpovídající měřítku příslušného státního mapového díla.
- 4) Z dokumentačních fondů tvorby státních mapových děl poskytuje Zeměměřický úřad pravouhlé rovinné souřadnice rohů rámců mapových listů v geodetickém referenčním systému.

§ 10 Užití státních mapových děl

- 1) Státní mapová díla poskytují jejich správci k užití
 - a) v grafické formě jako kopie tiskových podkladů nebo prodejní výtisky, popřípadě prodejní kopie (dále jen „mapové podklady“)
 - b) v rastrové nebo vektorové formě, je-li příslušné státní mapové dílo vytvořeno na podkladě databáze.
- 2) Svolení k užívání státního mapového díla uděluje správce písemnou smlouvou uzavřenou s osobou, která státní mapové dílo užije v souladu se zvláštním zákonem.
- 3) Každá rozmnoženina kartografického díla, vytvořeného užitím státního mapového díla, musí obsahovat upozornění na autorská práva ke státnímu mapovému dílu podle zvláštního zákona (poznámka pod čarou: autorský zákon) ve formě ochranné doložky „Mapový podklad (C)“ s uvedením vydavatele státního mapového díla a roku prvního vydání.
- 4) Doložka se neuvádí na kartografických dílech vytvořených tvůrčím zpracováním nového kartografického díla s užitím státního mapového díla.

§ 10a Předmět správy databáze

Předmětem správy databáze jsou data o geografických objektech vedená v elektronické podobě, jejichž prostorovou složku tvoří data vektorová a popisnou složku údaje o atributech geografických objektů. Seznam geografických objektů a jejich atributů vedených databázově současně s kategorizací objektů a strukturou databáze obsahuje příloha (v příloze jsou 1. Sídelní, hospodářské a kulturní objekty, 2. Komunikace, 3. Rozvodné sítě a produktovody, 4. Vodstvo, 6. Vegetace a povrch, 7. Terénní reliéf. a 8. Geodetické body).

Upozornění na některá ustanovení stavebního zákona v části stavební řád (§§ 103 až 157)

Stavby a terénní úpravy, které nevyžadují povolení ani ohlášení - § 103: Je vymezeno široké spektrum staveb budov, staveb technické a dopravní infrastruktury a dalších staveb, které nevyžadují ani stavební povolení ani ohlášení, např. stavby o 1 nadzemním podlaží do 25m² zastavěné plochy a 5m výšky (tedy většina garáží); jsou zde uvedeny také signální věže, signály a pyramidy pro zeměměřické účely.

Ohlašování jednoduchých staveb, terénních úprav, zařízení a udržovacích prací - § 104 a násl.: Jde např. stavby pro bydlení a rekreaci do 150m² zastavěné plochy s jedním podzemním podlažím do 3m hloubky a nejvýše 2 nadzemními podlažními a podkrovím (tedy většina rodinných domů a chat) a několik dalších typů geometricky vymezených staveb.

Stavební řízení - § 108 a násl.: Účastníky řízení jsou především stavebník, vlastník zastavovaného pozemku, vlastník sousedního pozemku nebo ten, kdo má k sousednímu pozemku práva věcného břemene, společenství vlastníků jednotek v řízení, které se týká bytového domu (účastníkem nejsou nájemníci).

Obsah žádosti o stavební povolení - § 110: Předkládá se mj. projektová dokumentace.

Přizvání autorizovaného inspektora - § 113: Přizve stavební úřad nebo stavebník, každý na svůj náklad.

Námítky účastníků řízení - § 114: Uskutečňují se proti projektové dokumentaci, způsobu provádění a užívání stavby nebo proti požadavkům dotčených orgánů.

Stavební povolení - § 115: Stavební úřad stanoví podmínky pro provedení stavby.

Veřejnoprávní smlouva o provedení stavby nebo terénních úprav - § 116: Smlouvu uzavírají stavební úřad se stavebníkem podle § 161 až 168 správního řádu.

Oznámení stavebního záměru s certifikátem autorizovaného inspektora - § 117: Uskutečňuje se za účasti autorizovaného inspektora pracujícího pro stavebníka na základě smlouvy: jsou zde stanoveny podmínky řízení uskutečněného jen na podkladě oznámení, uzavře-li stavebník s autorizovaným inspektorem smlouvu o provedení kontroly projektové dokumentace, byla opatřena souhlasná stanoviska dotčených orgánů, inspektor stvrdí certifikátem ověření projektové dokumentace a nejde o stavbu, která zvláštním předpisem, územně plánovací dokumentací nebo rozhodnutím orgánu územního plánování není označena jako nezpůsobitelná zkrácenému stavebnímu řízení.

Užívání staveb - § 119 a násl.: Zahájí se na základě oznámení stavebníka o zahájení užívání stavby nebo na základě kolaudačního souhlasu dle § 122.

Dokumentace skutečného provedení stavby - § 121: Stavebník ji předkládá stavebnímu úřadu k oznámení o započetí užívání stavby nebo k žádosti o kolaudační souhlas. Podrobnosti a povinnosti upravuje § 125.

Geometrický plán: § 121 odst. 1 obsahuje větu o povinnosti stavebníka doložit u staveb evidovaných v katastru nemovitostí geometrický plán, avšak podle nového občanského zákoníku je stavba součástí pozemku a nikoliv samostatnou nemovitostí.

Kolaudační souhlas - § 122: Pokud byla stavba povolena podle určitých ustanovení zákona, nebo byla provedena podle veřejnoprávní smlouvy, nebo certifikátu autorizovaného inspektora (§ 120), nebo na základě kolaudačního souhlasu vydaného stavebním úřadem u vyjmenovaných staveb podle § 122 (například nemocnice, školy, nájemní bytové domy, stavby pro obchod a průmysl, stavby pro shromažďování většího počtu osob, věznice, stavby dopravní a občanské infrastruktury, stavby kulturních památek).

Zkušební provoz - § 124: stanoví u určených staveb stavební úřad

Dokumentace skutečného provedení stavby - § 125: jde ve smyslu prováděcí vyhlášky č. 499/2006 Sb. o stavební výkresy a situace, tj. i o geodetickou část.

Povolení odstranění staveb a terénních úprav - § 128, nařízení k odstranění staveb - § 129, ale je možné dodatečné povolení viz § 129 odst. 3

Kontrolní prohlídka a protokol - § 136: provádí (a sepisuje protokol) stavební úřad a jsou-li bezprostředně ohroženy životy a zdraví osob a zvířat může nařídit odstranění stavby, provedení nutných zabezpečovacích prací případně vyklizení stavby.

Nezbytné úpravy - § 137: nařizuje vlastníku stavby, stavebního pozemku nebo zastavěného pozemku stavební úřad za účelem dosažení např. bezpečnosti a zdraví, hygieny, neohrožení životního prostředí, bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, odvádění a zneškodňování odpadních vod, ochrany architektonického a archeologického dědictví.

Údržba a vyklizení stavby, opatření na sousedním pozemku - §§ 139 až 142, upravují působnost stavebního úřadu vůči vlastníku stavby, stavebního pozemku nebo zastavěného pozemku s cílem zjednání náprav při nepořádném (nezákonném) užívání pozemku a stavby; určují se účastníci řízení.

Autorizovaný inspektor - § 143 a násl. (alespoň 15 let praxe, jmenování na 10 let, svobodná činnost): Inspektor mj. vydává osvědčení, že stavba může být dle projektové dokumentace provedena, certifikáty (tj. odborné posudky pro vydání kolaudačního souhlasu), stanoviska a jiné dokumenty; činnost provádí na základě smlouvy se stavebníkem, je povinen na vyzvání stavebního úřadu poskytnout expertní součinnost.

Povinnosti stavebníka - § 152 a § 154: Patří mezi ně zejména řádná příprava a provedení stavby podle projektové dokumentace, řádná údržba dokončené a užívané stavby, povinnost ohlásit závady ohrožující životy a zdraví osob nebo zvířat, povinnost uchování stavebního deníku po dobu 10 let a uchovávat dokumentaci skutečného provedení po celou dobu existence stavby, umožnit kontrolní prohlídky stavebního úřadu.

Stavbyvedoucí a stavební dozor - § 153: Stavbyvedoucí řídí provádění stavby v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu a s ověřenou projektovou dokumentací má mj. povinnost zajistit dodržení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví, zajistit vytyčení tras staveb technické infrastruktury v místě střetu se stavbou, zajišťuje mj. součinnosti s technickým dozorem stavebníka a autorským dozorem projektanta.

Povinnosti vlastníka stavby a zařízení - § 154: Musí především udržovat stavbu po celou dobu její existence, neprodleně hlásit stavebnímu úřadu závady ohrožující životy a zdraví osob, umožňovat kontrolní prohlídky, uchovávat stavební deník po dobu 10ti let, uchovávat po celou dobu trvání stavby a zařízení dokumentaci

skutečného provedení, udržovat zařízení v řádném stavu, ohlašovat stavebnímu úřadu závady zařízení ohrožující život a zdraví osob.

Povinnost ohlašování havárií - § 155: Povinnosti mají právnické a fyzické osoby podnikající ve výstavbě.

Stavební deník (jednoduchý záznam o stavbě) - § 157: Záznamy jsou oprávněni provádět stavebník, stavbyvedoucí, osoba oprávněná vykonávat stavební dozor, osoba provádějící kontrolní prohlídky stavby a osoba odpovědná za provádění vybraných zeměměřických činností, dále také technický dozor stavebníka (investora) a autorský dozor projektanta, jsou-li tyto funkce na stavbě zřízeny, koordinátor bezpečnosti a ochrany zdraví, působí-li na staveništi a autorizovaný inspektor pro stavby, pro které vydal certifikát.

Projektová činnost ve výstavbě - § 159: Projektant odpovídá za správnost, celistvost a úplnost jím zhotovené dokumentace, přitom dbá zejména požadavků bezpečnosti a ochrany životního prostředí, ochrany zdraví osob, ochrany veřejných zájmů, právních předpisů v součinnosti s příslušnými orgány územního plánování a dotčenými orgány; není-li způsobilý některou část dokumentace zpracovat sám, je povinen přizvat osobu s oprávněním pro příslušný obor - přitom jeho odpovědnost za projektovou dokumentaci stavby jako celek tím není dotčena.

Provádění staveb - § 160: Oprávněni mají stavební podnikatelé, odborné vedení zajišťuje stavbyvedoucí, ten mj. zajišťuje, aby určité činnosti vykonávali jen k tomu zákonem oprávněné osoby, např. zákonem o zeměměřičství. Některé stavby lze postavit svépomocí, zajistí-li stavebník odborný stavební dozor.

Vlastníci technické infrastruktury - § 161: Mají povinnost evidence dokumentace o poloze staveb a povinnost sdělování oprávněným osobám a na výzvu stavebního úřadu musí bez zbytečných průtahů poskytnout nezbytnou součinnost.

Účely vyvlastnění - § 170: Jde o odejmutí nebo omezení vlastnického práva u veřejně prospěšných staveb nebo opatření, nebo u staveb a opatření pro obranu státu, nebo u asanací (ozdravení území)

PROVÁDĚCÍ VYHLÁŠKY STAVEBNÍHO ŘÁDU

Vyhláška č. 498/2006 Sb., o autorizovaných inspektorech

Upravuje postavení autorizovaných inspektorů ve výstavbě a podmínky získání autorizace. V příloze je uveden rámcový obsah zkoušky. Uchazeč musí mj. prokázat i znalost o vytyčování staveb.

Vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb

Vyhláška stanoví rozsah a obsah projektové dokumentace

- a) pro některé ohlašované stavby,
- b) projektové dokumentace pro stavební řízení, včetně zkráceného stavebního řízení,
- c) dokumentace pro provádění stavby.

Dále vyhláška stanoví rozsah a obsah

- dokumentace skutečného provedení stavby,
- náležitostí dokumentace bouracích prací
- a obsahové náležitostí stavebního deníku, resp. jednoduchého záznamu o stavbě a způsobu jejich vedení.

Text vyhlášky je velmi stručný a vše podstatné je obsaženo v přílohách.

Projektová dokumentace předkládaná ke stavebnímu řízení obsahuje tyto části:

- A) Průvodní zpráva
- B) Souhrnná technická zpráva; zde jsou uvedeny podklady pro vytyčení stavby zpracované v souladu se zvláštními právními předpisy (nařízení vlády č. 430/2006 Sb. a vyhláška č. 31/1994 Sb., kterou se provádí zákon o zeměměřičství) a použitý geodetický polohový a výškový referenční systém
- C) Situace stavby; zde se uvádí situace širších vztahů stavby a jejího okolí zakreslená do mapového podkladu 1:5000 až 1:50 000 s napojením na dopravní a technickou infrastrukturu a s vyznačením ochranných, bezpečnostních a hlukových pásem a dále koordinační situace stavby (zastavovací plán) v měřítku 1:1000 nebo 1:500, u rozsáhlých velkoplošných v měřítku 1:5000 nebo 1:2000 a u vybraných staveb (změna stavby, kulturní památka stavba v ochranné zóně) v měřítku 1:200 - to vše na podkladě katastrální mapy s obsahem obvyklým pro tematické mapy pro projektování.
Povinnou součástí této části projektové dokumentace je také návrh vytyčovací sítě zpracovaný v souladu se zvláštními předpisy (nařízení vlády č. 430/2006 Sb. a vyhláška č. 31/1994 Sb., kterou se provádí zákon o zeměměřičství).
- D) Dokladová část
- E) Zásady organizace výstavby; ve výkresové části se uvádí celková situace stavby se zakreslením staveniště a staveb zařízení staveniště

F) Dokumentace objektů pozemních (stavebních) objektů), inženýrských objektů a provozních souborů (výkresy v měřítkách 1:200, 1:100 popř. 1:50)

Projektová dokumentace pro provádění stavby obsahuje

pro pozemní (stavební) objekty mj. podklady pro vytyčovací výkres objektu s údaji o použitém polohovém a výškovém referenčním systému a odstupech od sousedních objektů, napojení na technickou infrastrukturu a vyznačení terénních úprav, s označením stavebních objektů, resp. provozních souborů, pro inženýrské objekty mj.

- přehlednou situaci stavby,
- poklady pro vytyčovací výkres s údaji o použitém polohovém a výškovém referenčním systému a odstupech od sousedních objektů,
- podélné profily s vyznačením křížení a odbočení,
- vzorové příčné řezy, příčné řezy v příslušných vzdálenostech,
- přehledné výkresy jednotlivých objektů, jejich půdorysy, řezy a pohledy,
- výkresy založení spodní stavby objektů.

Dokumentace skutečného provedení stavby má obsahovat výkres současného stavu území v měřítku katastrální mapy se zakreslením polohy stavby a vyznačení vazeb na okolí, zejména odstupů od hranic pozemků a od sousedních staveb, a napojení na pozemní komunikace, a síť technického vybavení, a dále má obsahovat stavební výkresy vypracované podle skutečného provedení s příslušnými řezy a pohledy s popisem všech prostorů a místností atd. Je zde také velmi stručný popis, co se rozumí zjednodušenou dokumentací (pasportem) stavby.

Forma výkresů se řídí soustavou mnoha technických norem doporučených v režimu zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky. V ustanovení § 4 odst. 1 písm a) zákon stanoví, že české technické normy nejsou obecně závazné.

Geometrickou přesnost, tj. přesnost geometrických parametrů navrhovaných a prováděných staveb, upravuje opět soustava technických norem doporučených v režimu uvedeného zákona. Mnohé z těchto norem byly ještě zcela nedávno závazné, avšak po nedávné novele vyhlášky č. 31/1995 Sb., kterou se provádí zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství, se staly pouze doporučenými. Totéž platí i pro přesnost a obsah map velkých měřítek v ČSN 01 3410 a ČSN 01-3411 a pro vytyčovací výkresy v ČSN 01 3419.

Vyhláška Ministerstva dopravy č. 146/2008 Sb., o rozsahu a obsahu projektové dokumentace dopravních staveb

Dokumentaci pro letecké stavby, pro stavby drah a na dráze, stavby silnic a dálnic, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací, opět v přílohách, vymezuje vyhláška Ministerstva dopravy č. 146/2008 Sb., o rozsahu a obsahu projektové dokumentace dopravních staveb. Tato vyhláška se dokumentací skutečného provedení staveb nezabývá.

Vyhláška v přílohách velmi podrobně uvádí obsah textové části dokumentace a obsah výkresů jednotlivých druhů staveb. Výkresy - v mapovém polohopisném, výškopisném a popisném podkladu - se vyhotovují na různých úrovních podrobnosti obsahu, a to od situace širších vztahů stavby v měřítkách 1 : 5 000 až 1 : 50 000., přes podrobné situační nebo koordinační výkresy (zastavovací plány, používání jednotlivých pojmů se různí) pořizované vždy na podkladě katastrální mapy a navazujících mapových podkladů obvykle v měřítkách 1 : 200 až 1 : 1 000, až k detailním výkresům jednotlivých objektů stavby a jejich částí obvykle v měřítkách 1:100, 1 : 200, popřípadě 1 : 50 - u budov půdorysů podlaží, podélných a příčných řezů budovou, pohledů na stěny budovy a všech technických zařízení, u liniových staveb výkresů podélných profilů, příčných řezů a všech technických zařízení.

Vyhláška č. 146/2008 Sb. v přílohách někdy uvádí i geodetické podklady, vytyčovací výkresy a vytyčovací síť. Forma výkresů se řídí soustavou mnoha technických norem doporučených v režimu zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky. V ustanovení § 4 odst. 1 písm a) zákon stanoví, že české technické normy nejsou obecně závazné.

Geometrickou přesnost, tj. přesnost geometrických parametrů navrhovaných a prováděných staveb, upravuje opět soustava technických norem doporučených v režimu uvedeného zákona. Mnohé z těchto norem byly ještě zcela nedávno závazné, avšak po nedávné novele vyhlášky č. 31/1995 Sb., kterou se provádí zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství, se staly pouze doporučenými. Totéž platí i pro přesnost a obsah map velkých měřítek v ČSN 01 3410 a ČSN 01-3411 a pro vytyčovací výkresy v ČSN 01 3419.

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavbu

Vyhláška je určena zejména projektantům staveb, ale zeměměřiči by její obsah měli znát v tom smyslu, že jsou zde definovány např. podmínky připojení na veřejné sítě technického vybavení, obsahuje ustanovení o oplocení pozemků, dále popisy stavebních konstrukcí např. stěny, příčky, stropy, schodiště, podlahy a povrchy stěn, komíny a kouřovody, střechy, balkony, lodžie a arkýře (má vztah na zákon o vlastnictví bytů), popisy technického zařízení staveb a zvláštní požadavky na vybrané druhy staveb).

Vyhláška č. 526/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu

Vyhláška upravuje obsahové náležitosti ohlášení stavby, žádosti o stavební povolení, oznámení stavby ve zkráceném stavebním řízení, oznámení o užívání stavby, žádosti o vydání kolaudačního souhlasu, oznámení změny v užívání stavby, ohlášení o odstranění stavby a dokladů k nim připojovaných. Dále upravuje obsahové náležitosti jednotlivých rozhodnutí a povolení stavebního úřadu a náležitostí výzvy ke zjednáání nápravy a rozsah zjišťování při kontrolní prohlídce rozestavěné stavby. V přílohách vyhlášky jsou podrobně uvedeny tiskopisy a obsah příloh k jednotlivým podáním (návrhům, žádostem, oznámením) stavebnímu úřadu.

Příloha oznámení o užívání stavby obsahuje nebo žádosti o vydání kolaudačního souhlasu obsahuje mj.

- doklad o zajištění souborného zpracování dokumentace geodetických prací (u podzemních sítí technického vybavení ještě před zakrytím),
- geometrický plán (pokud je stavba předmětem evidence v katastru nemovitostí a u staveb technické a dopravní infrastruktury),
- dokumentace skutečného provedení stavby (došlo-li k odchylkám proti stavebnímu povolení, ohlášení stavebnímu úřadu nebo ověřené projektové dokumentaci),
- stanoviska vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury o provedení kontroly způsobu napojení stavby (pokud byla vyžadována).

Výňatek z vyhlášky č. 31/1995 Sb., kterou se provádí zákon o zeměměřičtví

§ 13 Výsledky zeměměřických činností ve výstavbě

- 1) **Ověřování výsledků zeměměřických činností** podle § 13 odst. 1 písm. c) zákona o zeměměřičtví se vztahuje na zeměměřické činnosti při
 - a) přípravě staveb,
 - b) projektování staveb
 - c) provádění staveb
 - d) dokumentaci a provozu staveb
- 2) **Při přípravě staveb** podléhají podle odstavce 1 tyto zeměměřické činnosti
 - a) zhotovení geodetických podkladů
 - b) posouzení správnosti a vhodnosti geodetických podkladů
- 3) **Při projektování staveb** podléhají ověření podle tohoto odstavce tyto zeměměřické činnosti
 - a) vyhotovení geodetických podkladů pro projektovou činnost nebo doplnění geodetických podkladů použitých při přípravě staveb,
 - b) zhotovení projektu vytyčovací sítě,
 - c) zhotovení podkladů pro územní řízení,
 - d) zřízení a zaměření všech bodů, které byly využity pro účely projektování a mohou být využity při vytyčovacích, kontrolních a dokumentačních činnostech,
 - e) zhotovení vytyčovacích výkresů jednotlivých objektů s výjimkou staveb nepodléhajících stavebnímu povolení ani ohlášení v místním souřadnicovém systému stavby, pokud netvoří vlastnickou hranici,
 - f) zpracování koordinačního výkresu (výstavby), spolupráce na koordinaci prostorového umístění pozemních, podzemních a nadzemních objektů a zařízení, včetně objektů technického vybavení,
 - g) zhotovení projektu měření posunů a přetvoření.
- 4) **Při provádění staveb** podléhají ověření podle § 13 odst. 1 písm. c) zákona o zeměměřičtví tyto zeměměřické činnosti
 - a) vytyčení obvodu staveniště se zvláštním právem využití pozemků podle zvláštního zákona (poznámka pod čarou: stavební zákon)
 - b) zřízení a zaměření bodů vytyčovací sítě a jejich zabezpečení proti poškození nebo zničení, kontrola vytyčovací sítě po dobu stavby,
 - c) prostorové vytyčení stavby v souladu s územním rozhodnutím a stavebním povolením,

- d) vytyčení stávajících podzemních vedení na povrchu, pokud mohou být dotčena stavební činností,
 - e) vytyčení tvaru a rozměrů objektů, s výjimkou drobných staveb v místním souřadnicovém systému, pokud netvoří vlastnickou hranici,
 - f) geodetické kontrolní měření, měření posunů a přetvoření objektů,
 - g) měření skutečného provedení stavby.
- 5) **Při dokumentaci a při provozu staveb** podléhají ověření podle odstavce 1 tyto zeměměřické činnosti
- a) zhotovení geodetické části dokumentace skutečného provedení stavby, které obsahuje
 1. číselné a grafické vyjádření výsledků zaměření skutečné polohy, výšky a tvaru pozemních podzemních a nadzemních objektů a zařízení, včetně technického vyhotovení, vzhledem k bodům vytyčovací sítě,
 2. polohopis s výškopisnými údaji zpravidla v měřítku 1:200, 1:500 nebo 1:1000 se zobrazením všech nově postavených objektů a zařízení a bodů vytyčovací sítě,
 3. měřické náčrty s číselnými údaji, seznamem souřadnic a výšek bodů bodového pole, vytyčovací sítě a podrobných bodů,
 4. technickou zprávu.
 - b) geodetické bezpečnostní měření posunů a přetvoření, geodetická bezpečnostní měření, zejména jeřábových drah, geodetická kontrolní měření, zejména liniových staveb nebo staveb stanovených zvláštními předpisy,
 - c) pořízení a doplnění geodetické části dokumentace stávajících stavebních objektů.
- 6) Polohové a výškové zaměření veškerých podzemních staveb a zařízení při zeměměřických činnostech podle odstavce 4 se provádí vždy před zakrytím.
- 7) Přesnost geodetických měření pro účely výstavby je upraven předpisy uvedenými v příloze (seznam technických norem viz část II. této publikace - geometrická přesnost ve výstavbě).
- 8) Výsledky zeměměřických činností musí být označeny názvem, popřípadě zkratkou použitého geodetického referenčního systému.

§ 14 odst. 2)

Přesnost geodetických měření, sloužících k vyhotovení dokumentace skutečného provedení stavby a která je využívána pro

- a) vyhotovení geometrického plánu na novou stavbu nebo reálné rozdělení nemovitostí,
- b) kolaudační souhlas nebo souhlas k užívání stavby,
- c) zobrazení stavby v základních státních mapových dílech,
- d) tvorbu informačního systému orgánů zeměměřictví a katastru,

musí být zajištěna tak, aby vyhovovala kritériím podle zvláštního právního předpisu a požadavkům českých státních norem, dalších technických norem nebo technických dokumentů mezinárodních popřípadě zahraničních organizací nebo technických dokumentů obsahujících podrobnější technické požadavky, určených a oznámených k vyhláše podle ustanovení § 4a zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky.

Kapitola devátá

Geometrická přesnost ve výstavbě

České technické normy (závazná zkratka „ČSN“) zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky stanoví, že technické normy nejsou samy o sobě právně závazné, jejich závaznost může být stanovena nebo vyplýnout z jiného právního jednání (smlouvy, dohody apod.). Harmonizovanými českými technickými normami se stávají, přijímají-li plně požadavky stanovené evropskou normou nebo harmonizačním dokumentem, které uznaly orgány Evropského společenství jako harmonizovanou evropskou normu, nebo evropskou normou, která byla jako harmonizovaná evropská norma stanovena v souladu s právem Evropských společenství společnou dohodou notifikovaných osob (dále jen "harmonizované evropské normy").

Pro specifikaci technických požadavků na výrobky, vyplývajících z nařízení vlády nebo jiného příslušného technického předpisu, může Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví po dohodě s ministerstvy a jinými ústředními správními úřady, jejichž působnosti se příslušná oblast týká, určit české technické normy, další technické normy nebo technické dokumenty mezinárodních, popřípadě zahraničních organizací, nebo jiné technické dokumenty, obsahující podrobnější technické požadavky (dále jen "určené normy").

Základním kritériem, ovlivňujícím výslednou kvalitu staveb je přesnost jejich geometrických parametrů. Překročením normovaných odchylek jednotlivých geometrických parametrů se sníží užitná hodnota a životnost stavby.

České technické normy o geometrické přesnosti ve výstavbě a jejich obsah

Vybrané pojmy zaříděné do názvoslovné ČSN 73 0201:

Geometrický parametr (x, y, \dots) - délková nebo úhlová veličina. Geometrický parametr vymezuje rozsah veličiny v daném směru, přímce nebo úhlu,

Základní (nominální) hodnota geometrického parametru (x) - hodnota geometrického parametru vyjádřená v měrných jednotkách, stanovená v projektu,

Skutečná hodnota geometrického parametru (x) - hodnota geometrického parametru zjištěná měřením s určenou přesností - nejistotou,

Směrná hodnota geometrického parametru - hodnota geometrického parametru stanovená pro dané výchozí podmínky (teplota, vlhkost),

Přesnost geometrického parametru - stupeň přiblížení skutečné hodnoty geometrického parametru k nominální hodnotě

Skutečná odchylka geometrického parametru - rozdíl mezi skutečnou a základní hodnotou geometrického parametru ($x - x_{nom}$), obecně obsahující složku náhodnou i systematickou,

Přetvoření - (dříve inherentní odchylka) - časově závislá (trvalá nebo vratná) odchylka geometrického parametru způsobená fyzikálními a chemickými příčinami, zejména změnou teploty a vlhkosti, smršťováním, dotvarováním, chemickými reakcemi atd.,

Funkční geometrický parametr - parametr, rozhodující o funkční způsobilosti stavby: jeho skutečná hodnota musí odpovídat funkčním požadavkům s požadovanou pravděpodobností,

Tolerance geometrického parametru - absolutní hodnota rozdílu mezních hodnot geometrického parametru,

Charakteristika přesnosti geometrického parametru - vyjádření přesnosti geometrického parametru statistickými charakteristikami a hodnotami z nich odvozenými (zjednodušeně se používají statistické parametry *průměr a směrodatná odchylka*), z nichž jsou odvozeny tak zvané technické charakteristiky (systematická a mezní odchylka, popř. tolerance),

Skutečná odchylka - rozdíl mezi skutečnou a základní hodnotou geometrického parametru,

Střední hodnota náhodné veličiny - číselná charakteristika souboru všech možných náhodných hodnot,

Směrodatná odchylka náhodné veličiny - charakteristika přesnosti základního souboru náhodných hodnot veličiny, odmocnina ze středního kvadrátu všech možných hodnot odchylek - jednotková, příčná, podélná, souřadnicová, úplná,

Výběrová směrodatná odchylka náhodné veličiny - charakteristika přesnosti jedné hodnoty veličiny výběru ze základního souboru o rozsahu n -hodnot,

Mezní výběrová směrodatná odchylka náhodné veličiny - mezní hodnota, kterou nesmí překročit výběrová směrodatná odchylka,

Koeficient konfidence (spolehlivosti) - normální hodnota náhodné veličiny normálního rozdělení, volí se podle významu měření a možnosti výskytu odchylek - ve stavebnictví přibližně hodnota 1.6, v zeměměřičtví hodnota 2, nebo 2.5 nebo 3,

Měření - soubor činností jejichž předmětem je určení veličiny,

Podrobné vytyčení stavby - vytyčení rozměrů stavby ve směru vodorovném a svislém a vytyčení polohy jednotlivých svislých konstrukcí uvnitř stavebního objektu,

Ověřovací měření - měření prováděná zhotovitelem pro ověření správnosti geometrických parametrů dokončené etapy stavební činnosti, u nichž byla předepsána mezní odchylka,

Kontrolní měření - nezávislé měření pro kontrolu správnosti a přesnosti předcházejících měření prováděná investorem,

Rozměření - souhrn měřických úkonů pro osazení, které navazuje na značky podrobného vytyčení,

Osazení stavebního dílce - souhrn operací, jimiž je stavební dílec (dílec bednění) osazen do projektem stanovené polohy a orientace.

Stavby s prostorovou skladbou - objekty, které vznikají prostorovým řazením stavebních konstrukcí, tj. objekty charakteru budov a jiné objekty bytové, občanské, průmyslové a zemědělské výstavby a speciální stavby podobného charakteru,

Stavby liniové - objekty, u kterých převládá jeden rozměr, např. železnice, tramvajové dráhy, dálnice, silnice, místní komunikace, mosty, tunely, štoly, upravené a umělé toky, nadzemní a podzemní vedení,

Stavby plošné - objekty, u kterých převládají dva rozměry, např. pohybové plochy letišť, upravená prostranství a terénní úpravy,

ČSN pro navrhování přesnosti

ČSN 73 0202 Geometrická přesnost ve výstavbě. Základní ustanovení

Norma obsahuje názvosloví, vysvětluje základní pojmy, stanoví základní charakteristiky přesnosti a základní požadavky pro navrhování, zjišťování, kontrolu a hodnocení přesnosti geometrických parametrů, které bezprostředně ovlivňují plnění funkčních požadavků staveb po dobu jejich životnosti.

ČSN 73 0205 Geometrická přesnost ve výstavbě. Navrhování geometrické přesnosti

Norma obsahuje základní charakteristiky přesnosti, funkční požadavky, schéma návrhu, zásady pro navrhování při výchozím odhadu i podrobném návrhu přesnosti, zásady výpočtu přesnosti. Obsahuje ustanovení o kontrole přesnosti a dokumentaci požadavků přesnosti. V příloze jsou uvedeny doporučené hodnoty funkčních charakteristik přesnosti pomocí hodnot mezních odchylek a dále metodické principy výpočtu přesnosti.

ČSN 01 3419 Výkresy ve stavebnictví. Vytyčovací výkresy staveb

Norma stanoví zásady pro vyhotovení vytyčovacích výkresů všech druhů staveb v rozdělení na výkresy pro vytyčení prostorové polohy a výkresy pro podrobné vytyčení. Body ve vodorovné rovině se určují kótami, řetězovým kótováním, pravouhlými nebo polárními souřadnicemi a ve svislé rovině nadmořskými nebo relativními výškami - to vše s údaji o přesnosti vytyčení jednotlivých bodů nebo souborů bodů a s údajem o použitém referenčním systému. Norma uvádí doporučená měřítka výkresů v rozmezí od 1:50 (podrobné vytyčení) do 1:5000 (prostorové a liniové objekty). Norma stanoví obsah a náležitosti místopisů bodů určujících prostorovou polohu staveb (číslo bodu, souřadnice, nadmořská výška, náčrt polohy včetně orientačních směrů, atd.).

ČSN pro provádění staveb

ČSN 73 0420 - 1 Přesnost vytyčování staveb – Část 1: Základní požadavky

Norma stanoví zásady vytyčování a výpočtu kritérií přesnosti (nejistoty) pro všechny druhy staveb, pro které nebyly vydány zvláštní technické normy nebo předpisy. Norma vysvětluje pojmy používané v zeměměřičství tak, jak je výše uvedeno. Uvádí kritéria přesnosti vytyčení (výpočet mezní vytyčovací odchylky a směrodatné odchylky ze stavební tolerance) a kritéria kontroly vytyčení. Určuje primární systém (vytyčovací síť), sekundární systém, vytyčení prostorové polohy (vytyčení charakteristických bodů stavby nebo hlavních bodů trasy liniových staveb a určení hlavních výškových bodů), podrobné vytyčení a předepisování vytyčovacích odchylek. Uvádí příklady parametrů přesnosti pro užívané druhy technologie vytyčování.

ČSN 73 0420 - 2 Přesnost vytyčování staveb – Část 2 : Vytyčovací odchylky

Norma stanoví hodnoty mezních vytyčovacích odchylek pro vytyčování hlavních bodů trasy liniových staveb a charakteristických bodů plošných staveb a staveb s prostorovou skladbou (s rozdělením na objekty vzájemně spojené technologickým zařízením, objekty přiléhající k drážní komunikaci a ostatní objekty). Dále stanoví zásady pro užívání hodnot mezních vytyčovacích odchylek, popř. způsob určování jejich hodnot. Uvádí význam některých pojmů a hodnoty mezních vytyčovacích odchylek pro jednotlivé druhy staveb ve vazbě na vytyčení prostorové polohy stavby a podrobné vytyčení.

ČSN 73 0210 - 1 Geometrická přesnost ve výstavbě. Podmínky provádění. Část 1: Přesnost osazení

Norma obsahuje obecné zásady pro předepisování přesnosti osazení vybraných druhů dílců a v přílohách orientační hodnoty mezních odchylek shody montážních značek při osazení různých druhů stavebních systémů a jejich materiálové varianty, mimo ocelové konstrukce, pro které platí ČSN 73 2611.

ČSN 73 0210 - 2 Geometrická přesnost ve výstavbě. Podmínky provádění. Část 2: Přesnost monolitických betonových konstrukcí

Norma stanoví zásady pro určování mezních odchylek a tolerancí pro hrubou stavbu monolitických betonových a železobetonových konstrukcí, zásady pro určení mezních odchylek a tolerancí bednění, stanoví zásady kontroly přesnosti geometrických parametrů bednění i konstrukcí. Dále obsahuje doporučené hodnoty mezních odchylek a tolerancí vybraných geometrických parametrů monolitických betonových konstrukcí.

ČSN pro měření, kontrolu a hodnocení

ČSN 73 0212 - 1 Geometrická přesnost ve výstavbě. Kontrola přesnosti. Část 1: Základní ustanovení

Norma obsahuje zásady a metody kontroly geometrické přesnosti stavebních dílců, konstrukcí, staveb a zásady kontroly vytyčování. Kontrola přesnosti se provádí porovnáním skutečných hodnot geometrických parametrů nebo charakteristik jejich přesnosti s hodnotami požadovanými ke kontrole v projektové dokumentaci, ve zkušebních plánech, v technologických normách aj. Charakteristikou přesnosti kontroly

geometrických parametrů je mezní odchylka kontroly δ_{x_M} , kdy pro geometrické parametry, u nichž je předepsána tolerance kontrolovaného parametru T_x , (popř. Δx) se stanovuje podmínkou $\delta_{x_M} \leq 0,2 \cdot T_x$. Vztah mezi mezní odchylkou kontroly a směrodatnou odchylkou kontrolního měření je $\delta_{x_M} = t \cdot \sigma_x$, kde interval spolehlivosti $t = 2$ se použije u jednoduchých a snadno kontrolovaných geometrických parametrů, kde lze zanedbat systematické odchylky; $t = 2,5$ se použije u parametrů obtížněji kontrolovaných a $t = 3$ se použije při měření za nepříznivých podmínek a při obtížném vyloučení systematických odchylek měření.

ČSN 73 0212 - 3 Geometrická přesnost ve výstavbě. Kontrola přesnosti. Část 3: Pozemní stavební objekty

Norma stanoví přesnost kontroly geometrických parametrů prostorové polohy, rozměrů a tvarů pozemních stavebních objektů včetně stavební jámy, dále přesnost kontroly rozměrů, tvaru, polohy a orientace konstrukcí těchto objektů a jejich částí - to vše během stavění, po dokončení stavby a pro kolaudaci, případně i v době užívání stavby (měření posunů a přetvoření).

ČSN 73 0212 - 4 Geometrická přesnost ve výstavbě. Kontrola přesnosti. Část 4: Liniové stavební objekty

Norma nahradila dříve platnou ČSN 73 0275, kterou doplnila o železniční a silniční tunely, tunely tramvajových drah a městských rychlodrah včetně metra, o štol, přivaděče, stoky, kolektory a o mosty. Dále byla norma rozšířena o postupy ověřování přesnosti, vyhodnocování a dokumentaci kontrol.

ČSN 73 0212 - 5 Geometrická přesnost ve výstavbě. Kontrola přesnosti. Část 5: Kontrola přesnosti stavebních dílců

Norma stanoví zásady pro stanovení míst měření pro nezabudované stavební dílce bez ohledu na použité suroviny a materiály pro jejich výrobu. Dále stanoví přesnost kontrolních měření a metody pro jejich vyhodnocení.

ČSN 73 0212 - 6 Geometrická přesnost ve výstavbě. Kontrola přesnosti. Část 6: Statistická analýza a přejímka

Norma stanoví zásady pro stoprocentní a výběrovou kontrolu geometrické přesnosti staveb, konstrukcí a jejich částí a dále stavebních dílců. Norma popisuje výběrové postupy, založené na statistických metodách.

ČSN 73 0212 - 7 Geometrická přesnost ve výstavbě. Kontrola přesnosti. Část 7: Statistická regulace

Norma stanoví zásady pro statistickou regulaci geometrické přesnosti ve výstavbě prováděnou v průběhu výrobního procesu. Norma platí pro výběrovou kontrolu jakosti stavebních objektů, konstrukcí, jejich částí a stavebních dílců z hlediska přesnosti jejich geometrických parametrů, které jsou předepsány ke kontrole.

ČSN ISO 4463 - 1 Měřické metody ve výstavbě – Vytyčování a měření. Část 1 – Plánování, organizace, měřické metody a přejímací podmínky

Norma se zabývá jednotlivými fázemi vytyčování, zřizováním primárního systému, vytyčením sekundárního systému, vytyčováním polohových, výškových bodů a přenosem výškových bodů.

ČSN ISO 4463 - 2 Měřické metody ve výstavbě – Vytyčování a měření. Část 2 – Měřické značky

Norma popisuje a graficky znázorňuje způsoby stabilizace a signalizace bodů na staveništi.

ČSN ISO 4463 - 3 Měřické metody ve výstavbě – Vytyčování a měření. Část 3 – Kontrolní seznam pro provádění geodetických měření a služeb

Norma obsahuje kontrolní systém pro geodetické práce během přípravy stavby, výstavby a při pomocných pracích.

ČSN 73 0405 Měření posunů stavebních objektů

Norma upravuje měření posunů způsobených změnami v základové půdě, pod objektem nebo v okolí objektu stavební nebo jinou činností, účinkem statického, dynamického nebo seismického zatížení popř. jinými vlivy na stavební objekty. Norma se nevztahuje na měření při zatěžovacích zkouškách stavebních konstrukcí, na měření poklesů a sesuvů půdy a na měření odchylek geometrických parametrů skutečného provedení stavebních objektů při stavební činnosti, které se určují při kontrole přesnosti. Pro každý stavební objekt, jehož posuny se mají měřit, musí být vyhotoven projekt měření posunů s uvedením zejména účelu a druhu měření, geologických poměrů, způsobu založení, hodnot očekávaných posunů, potřebné přesnosti měření včetně apriorního rozboru, metody měření, způsobu zajištění bodů, časových plánů stabilizace bodů a vlastního měření, způsobu zpracování výsledků měření a lhůt předávání technických zpráv. Přesnost měření posunů nových stavebních objektů je charakterizována hodnotou mezní odchylky určení délky výsledného vektoru posunu nebo jeho složky. Hodnota mezní odchylky, pokud není stanoveno jinak, se určí vztahem $\delta_1 \leq 2/15 p$, kde p je očekávaný celkový posun, nebo jeho složka v mm, $\delta_2 \leq 1,0\text{mm}$ pro skalní a poloskalní horniny, $\delta_3 \leq 2\text{mm}$ pro písčité, hlinité a stlačitelné zeminy a zhutněné násypy, $\delta_4 \leq 5\text{mm}$ pro nezhutněné násypy a silně stlačitelné zeminy. U užívaných staveb, ovlivněných stavební činností v okolí, je mezní odchylka měření posunů $\delta_5 \leq 2/5 p_k$, kde p_k je kritická hodnota posunu v mm, při jejímž dosažení dojde k ohrožení sledovaného objektu.